

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО
САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ

з навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України»

для здобувачів вищої освіти ФПФПНП ННІ ЗНПК,
що навчаються на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти
спеціальність 081 - «Право»

РЕЦЕНЗЕНТИ:

Макаренко Є.І. - професор кафедри кримінально-правових дисциплін Дніпровського гуманітарного університету кандидат юридичних наук, професор

Брандис О.В. – заступник начальника слідчого управління Головного управління Національної поліції в Дніпропетровській області, полковник поліції

Федченко В.М., Бойко О.П., Лазарева Д.В. Методичні рекомендації для підготовки до самостійної та індивідуальної роботи з навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України» для здобувачів вищої освіти ФПФПП ННІ ЗНПК, що навчаються на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти, спеціальність 081 - «Право». Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2019. – 75 с.

Методичні рекомендації підготовлено відповідно до програми навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України». Самостійне вивчення теоретичного курсу необхідне для розуміння правових норм, в яких регламентуються, тлумачаться встановлена система, структура судових та правоохоронних органів держави, їх засади діяльності, функції, повноваження, а також теоретичні погляди на соціальне призначення судових та правоохоронних органів.

Розраховано на здобувачів вищої освіти і викладачів вищих юридичних навчальних закладів, а також усіх тих, хто цікавиться питаннями судових та правоохоронних органів України.

Розглянуто на засіданні кафедри кримінального процесу
15.01.2019 р., протокол № 10.

Розглянуто та ухвалено до друку Науково-методичною радою Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ від 21. 02. 2019 року протокол № 6

©ДДУВС, 2019 рік
©Федченко В.М., 2019 рік
© Бойко О.П., 2019 рік
©Лазарева Д.В., 2019 рік

ЗМІСТ

Навчально-тематичний план дисципліни	4
Вступ	5
Тема 1. Предмет, основні поняття і система навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України»	7
Тема 2. Правосуддя та його принципи	11
Тема 3. Судова влада і система загальних судів України	16
Тема 4. Правовий статус суддів України	22
Тема 5. Конституційний суд України	29
Тема 6. Система, структура та функції прокуратури України	36
Тема 7. Система, організація та функції служби безпеки України	42
Тема 8. Система, структура та функції Державного бюро розслідувань	46
Тема 9. Національна поліція України	52
Тема 10. Органи досудового розслідування	57
Тема 11. Органи та установи юстиції України	62
Тема 12. Органи охорони державного кордону	66
Тема 13. Спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції	70

**Навчально-тематичний план
з дисципліни «Судові та правоохоронні органи України»**

№ теми	Назви тем	Всього годин	Кількість годин за видами занять					Самост.р. / індив.р.
			З викладачем					
			Всього	Лекцій	Семін	Практ.	Підсум	
1	Предмет, основні поняття і система навчальної дисципліни “Судові та правоохоронні органи України”	5						5
2	Правосуддя та його принципи	5						5
3	Судова влада і система загальних судів України	9	3	2	1			6
4	Правовий статус суддів України	9	3	2	1			6
5	Конституційний суд України	6						6
6	Система, структура та функції прокуратури України	8	2	2				6
7	Система, організація та функції служби безпеки України	6						6
8	Система, структура та функції Державного бюро розслідувань	7	1		1			6
9	Національна поліція України	8	2	2				6
10	Органи досудового розслідування	8	2		2			6
11	Органи та установи юстиції України	6						6
12	Органи охорони державного кордону	6						6
13	Спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції	7	1		1			6
	Модульний контроль							
	Усього за семестр	90	14	8	6			76
Форма підсумкового контролю		Залік						

1. Вступ

Навчальна дисципліна «Судові та правоохоронні органи України» належить до циклу дисциплін слідчої спеціалізації професійної та практичної підготовки, які викладаються за вибором здобувачів вищої освіти відповідно до п.2.14 Положення про організацію освітнього процесу в Дніпропетровському державному університеті внутрішніх справ, затвердженого наказом ДДУВС від 22.02.2016 № 73.

Дисципліна «Судові та правоохоронні органи України» визначається колом відповідних питань, які вивчаються в рамках програми навчальної дисципліни. Предмет дисципліни є комплексним, багатовекторним, оскільки судова та правоохоронна діяльність є багаторівневою поєднує та синтезує правові норми та інститути різних галузей права. Вказана дисципліна передуює освоєнню дисципліни «Кримінальний процес» та інших правових наук і є обов'язковою у підготовці фахівців ступеня вищої освіти бакалавр за спеціальністю «Право».

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України» є спрямування здобувачів вищої освіти на набуття та поглиблення знань щодо організації роботи судових та правоохоронних органів, що передбачає підготовку фахівців, які мають поглиблені теоретичні знання і практичні навички та спроможні на високому професійному рівні захищати права, свободи, інтереси громадян. Протидіяти злочинності, здійснювати заходи, спрямовані на забезпечення громадського порядку та безпеки в державі, а також досягнення відповідного рівня підготовки таких здобувачів вищої освіти.

Самостійна та індивідуальна робота здобувачів вищої освіти забезпечується системою навчально-методичних засобів, передбачених для вивчення конкретної навчальної дисципліни: підручник, навчальні та методичні посібники, конспект лекцій викладача тощо. Водночас, слід наголосити, що доволі значна частина матеріалів, що дозволяє опанувати зміст навчальної дисципліни міститься у мережі Інтернет.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України» є спрямування здобувачів вищої освіти на набуття та поглиблення ними знань щодо:

- судової влади, системи загальних судів України та принципів, за якими здійснюється правосуддя в Україні;
- правового статусу суддів загальної юрисдикції та суддів Конституційної юрисдикції;
- системи, структури та функцій органів прокуратури, Служби безпеки, Державного бюро розслідувань, Національної поліції України, органів та установ юстиції, охорони Державного кордону та спеціально уповноважених суб'єктів у сфері протидії злочинності тощо.

Самостійна та індивідуальна робота здобувачів вищої освіти забезпечується системою навчально-методичних засобів: СУДН MOODLe, підручники, навчальні посібники, методичні рекомендації, конспекти лекцій, завдання для самостійної роботи, індивідуальні завдання, нормативні матеріали тощо.

Методичні матеріали передбачають можливість проведення самоконтролю з боку здобувачів вищої освіти. Для самостійної роботи здобувачам вищої освіти також рекомендується відповідна наукова та фахова література.

Навчальний матеріал, передбачений для засвоєння здобувачем вищої освіти в процесі самостійної та індивідуальної роботи, виноситься на підсумковий контроль поряд з навчальним матеріалом, який опрацьовувався при проведенні навчальних занять.

ТЕМА 1. Предмет, основні поняття і система навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України»

Методичні поради щодо підготовки до теми.

Під час вивчення цієї теми важливим є з'ясування предмета «Судові та правоохоронні органи України». Основні поняття навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України». Поняття судових і правоохоронних органів України. Системи і структури правоохоронних органів України. Основні напрямки та головні риси правоохоронної і судової діяльності. Поняття і види принципів правоохоронної діяльності. Законодавчі джерела навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України». Класифікація джерел навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України».

У результаті вивчення цієї теми здобувачів вищої освіти набуватимуть знання про особливості діяльності судових та правоохоронних органів, у тому числі такого органу як Національна поліція України. В межах цієї теми розкривається предмет, основні поняття і система навчальної дисципліни «Судові та правоохоронні органи України», сутність таких правових категорій як правоохоронна діяльність, напрямки (види) правоохоронної діяльності держави, правоохоронні органи та організації, правові акти про правоохоронні органи, класифікація правових актів.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Заповніть таблицю.

Предмет дисципліни «Судові та правоохоронні органи України»	Система дисципліни «Судові та правоохоронні органи України»	Джерела дисципліни «Судові та правоохоронні органи України»

2. Складіть схему за однією з обраних тем:

1. Поняття і види судових та правоохоронних органів, їх загальна характеристика та функції.
2. Співвідношення дисципліни з іншими юридичними дисциплінами.

3. Система правоохоронних органів України.

3. Здійсніть підбір джерел наукової та навчальної літератури з цієї теми, які вийшли протягом останніх 3-х років (не менше 5-ти джерел).

4. Підготуйте тестові завдання з даної теми (не менше 5 запитань).

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи наукові тези доповіді за однією з рекомендованих тем. Тема для написання есе та наукових тез доповідей додатково узгоджується з викладачем.

Рекомендовані теми:

1. Поняття правоохоронної діяльності, її основні ознаки.
2. Завдання правоохоронної діяльності.
3. Напрями (види) правоохоронної діяльності держави.
4. Система правоохоронних органів та їх організацію.
5. Предмет і система дисципліни «Судові та правоохоронні органи України».
6. Місце дисципліни в системі правових дисциплін і її значення для вивчення інших юридичних дисциплін.
7. Законодавчі джерела дисципліни “Судові та правоохоронні органи України”.

2. Підготуйте кросворд (не менше 15 запитань) з даної теми.

3. Вирішити тестові завдання:

1. Правоохоронна діяльність держави полягає в тому, що держава:

1. Не створює для цієї мети спеціальні правоохоронні органи;
2. Не покладає на них завдання у сфері контролю за дотриманням правових норм;
3. Наділяє їх відповідними повноваженнями для виконання покладених завдань;
4. Здійснює правоохоронну функцію;
5. Виконує покладені на неї обов’язки.

2. Правоохоронну діяльність в Україні не здійснюють:

1. Органи прокуратури;
2. Органи Національної поліції України;
3. Органи Служби безпеки України;
4. Органи рибгоспу;

5. Національне антикорупційне бюро України.

3. Предметом дисципліни «Судові та правоохоронні органи України» є:

1. Правові основи організації, принципи і напрями діяльності судових та правоохоронних органів, їх повноваження відповідно до чинного законодавства;
2. Предмет є складовою частиною об'єкта;
3. Об'єкт є складовою частиною предмету;
4. Принципи діяльності судових органів;
5. Діяльність судових органів.

4. До системи курсу «Судові та правоохоронні органи України» не входить:

1. Теми, що стосуються правосуддя, принципів побудови судової системи, правового статусу суддів;
2. Тема, присвячена органам досудового розслідування;
3. Теми, присвячені таким органам, як прокуратурі, Національній поліції України, СБУ та ін.;
4. Тема, присвячена Кабінету Міністрів України;
5. Тема присвячена Державному бюро розслідувань.

5. Правоохоронні органи це:

1. Державні органи, на які законодавчими актами покладено здійснення однієї або декількох правоохоронних функцій, для яких їх виконання є основним та повсякденним завданням;
2. Посадові особи, як здійснюють правоохоронні функції;
3. Органи, на які покладається право прийняття законів;
4. Державні органи, які здійснюють правосуддя;
5. Органи, які виконують покладені на них обов'язки.

6. До основних функцій правоохоронної та судової діяльності не належать:

1. Конституційний контроль;
2. Правосуддя;
3. Прокурорський нагляд;
4. Здійснення будь-якого контролю;
5. Затримання.

7. До основних джерел дисципліни «Судові та правоохоронні органи України» не відноситься:

1. Конституція України;
2. Міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана ВРУ;
3. Розпорядження органів місцевого самоврядування;
4. Закони України;

5. Постанови Кабінету Міністрів України.

8. З якими предметами не перебуває у взаємозв'язку дисципліна Судові та правоохоронні органи України»:

1. Конституційне право;
2. Кримінальний процес;
3. Криміналістика;
4. Теорія держави і права;
5. Цивільний процес.

9. Які ознаки не притаманні правоохоронній діяльності, як виду державної діяльності?

1. Така діяльність може здійснюватися не будь-яким способом, а лише з допомогою застосування юридичних заходів впливу;
2. Здійснювані в процесі її виконання юридичні заходи впливу повинні суворо відповідати припису закону чи іншого правового акту;
3. Реалізація покладається перш за все на спеціальні підрозділи;
4. Реалізується у встановленому законом порядку з дотриманням встановлених певних процедур;
5. Застосовує примус.

10. Які ознаки не характерні для правоохоронних органів та організацій?

1. Ці органи створюються на принципах демократії та діють в умовах максимальної гласності;
2. Вони наділені виключно обов'язками щодо застосування примусу;
3. В залежності від характеру правових питань ці органи і організації наділені правом застосовувати відповідні заходи державного та громадського впливу з метою відновлення та укріплення законності та правопорядку аж до кримінального покарання, яке застосовується виключно судом;
4. Вони в силу прямої вказівки в законі та специфічного положення в механізмі держави призначені саме для забезпечення законності та правопорядку, захисту прав та інтересів громадян, трудових колективів, суспільства та держави;
5. Наділені правом застосування примусу.

Бібліографічний список

до Т. 1

1. Бараннік Р.В. Судові, правоохоронні та правозахисні органи України. Навчальний посібник. – К.: Дакор, КНТ, 2008.

2. Бараннік Р.В. Судові та правоохоронні органи України. Методичні рекомендації до вивчення дисципліни. – Запоріжжя: Запорізький юридичний інститут ДДУВС, 2008.

3. Бессмертный А.К. Судебные и правоохранительные органы Украины: Пособие. – Харьков: Эспада, 2002.

4. Гель А.П. Правоохоронні органи України: Курс лекцій / А.П.Гель, Г.С.Семаков, Д.Г.Цвігун. – К.: МАУП, 2000.
5. Гель А.П. Судові та правоохоронні органи України: Навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів / А.П.Гель, Г.С.Семаков, С.П.Кондракова. – К.: МАУП, 2004.
6. Суд, правоохоронні та правозахисні органи України : підручник / [В. Т. Білоус та ін.] ; відп. ред. В. Т. Маляренко, д-р юрид. наук, проф., чл.-кор. Акад. прав. наук України. – К. : Юрінком Інтер, 2007. – 350 с.
7. Судові та правоохоронні органи України [Текст] : Навчальний посібник / П. Д. Біленчук, І. І. Котюк, А. П. Гель, Г. С. Семаков, Н. М. Ахтирська, С. М. Круль / За заг. Ред. П. Д. Біленчука. – К.: Атіка, 2011. – 328 с.
8. Організація судових та правоохоронних органів : підручник / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого ; за ред. І. Є. Марочкіна. – Х. : Право, 2013. – 448 с.
9. Бурбика М. М. Б91 Судові та правоохоронні органи (у схемах і таблицях) : навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. С. Уткіна. – Суми : Сумський державний університет, 2016. – 123 с.
10. Лапкін А. В. Організація судових та правоохоронних органів України : навч. посіб. у схемах / А. В. Лапкін. – Вид. 5-те, змін. і допов. – Х. : Право, 2016. – 168 с.
11. Лапкін А. В. Організація судових та правоохоронних органів України : навч. посіб. у схемах / А. В. Лапкін. – Вид. 7-ме, змін. і допов. – Харків : Право, 2018. – 170 с.

ТЕМА 2. Правосуддя та його принципи

Методичні поради щодо підготовки до теми.

Під час вивчення цієї теми важливим є з'ясування дефініції (поняття) правосуддя. Слід також звернути увагу, що його поняття знаходить своє відображення у Конституції України, в Законі України «Про судоустрій і статус суддів», а також у процесуальному вітчизняному законодавстві. До того ж, мати на увазі, що основними ознаками правосуддя є те, що: 1) його суб'єктом може бути лише один державний орган – суд; 2) правосуддя має як загальну, так і конституційну юрисдикцію; 3) його сутність полягає у розгляді та вирішенні у судових засіданнях цивільних, господарських, адміністративних, кримінальних, конституційних справ; 4) воно має за мету забезпечити гарантовані Конституцією України та законами права і свободи людини і громадянина, права і законні інтереси юридичних осіб, інтереси суспільства і держави; 5) воно здійснюється за визначеною законом

процедурою; б) його результатом є правосудне (законне і обґрунтоване) судове рішення, що має загальнообов'язковий характер.

Принципи правосуддя прийнято класифікувати: 1) за джерелом закріплення; 2) за предметом регулювання; 3) за змістом та сферою їх поширення.

Принципи правосуддя мають наступне значення: 1) вони визначають нормотворчу діяльність у сфері судочинства та здійснення правосуддя; 2) визначають основні методи та форми діяльності суду.

Вивчення цієї теми сприятиме в опануванні основних положень з питань здійснення сучасного правосуддя та з'ясування його значення в системі судочинства. Дозволить більш ґрунтовно з'ясувати основні принципи правосуддя. До того ж, в подальшому сприятиме в опануванні основних, фундаментальних положень про мету, завдання, способи і форми діяльності суду, а також форми діяльності інших учасників судового процесу.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Заповніть таблицю.

Принципи здійснення правосуддя

Джерела у яких визначено принципи правосуддя	у яких принципи	Назва принципів	Галузь права де вони реалізуються

2. Складіть схему за однією з обраних тем:

1. Галузі права, у яких існує правосуддя.
2. Функції, які притаманні судовій владі та у чому вони полягають.
3. Міжнародні правові організації, які мають безпосередній вплив на Українську систему правосуддя.

3. Здійсніть підбір джерел наукової та навчальної літератури з цієї теми, які вийшли протягом останніх 3-х років (не менше 5-ти джерел).

4. Підготуйте тестові завдання з даної теми (не менше 5 запитань).

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи наукові тези доповіді за однією з рекомендованих тем. Тема для написання есе та наукових тез доповідей додатково узгоджується з викладачем.

Рекомендовані теми:

1. Становлення та розвиток правосуддя.
2. Принципи правосуддя та їх класифікація.
3. Значення правосуддя у правовій державі.
4. Форми правосуддя.
5. Система принципів правосуддя України.
6. Види правосуддя.
7. Співвідношення понять правосуддя та судочинства.
8. Конституційні принципи правосуддя та їх зміст.
9. Функції правосуддя.
10. Організаційні принципи правосуддя та їх зміст.
11. Проблеми реалізації Конституційних принципів правосуддя.
12. Завдання правосуддя.
13. Правова природа правосуддя.
14. Організаційно-функціональні принципи правосуддя.
15. Фактичні обставини принципів правосуддя.

2. Підготуйте кросворд (не менше 15 запитань) з даної теми.

3. Вирішити тестові завдання:

1. **До судових органів відносяться:**

- а) Вища Рада юстиції;
- б) Конституційний Суд, нотаріат;
- в) Місцеві суди, Верховний Суд, Апеляційні суди.
- г) Касаційний суд України, військові суди.

2. **Правосуддя це:**

- а) сукупність юридичних норм, необхідних для справедливого вирішення справи по суті спеціально встановленими державою органами;
- б) діяльність суду по розгляду та вирішенню в судових засіданнях у встановленій законом процесуальній формі, арбітражних, цивільних, кримінальних, господарських та адміністративних справ;
- в) діяльність судових та правоохоронних органів по розслідуванню та вирішенню кримінальних справ;
- г) самостійна галузь державної діяльності, яку здійснює суд шляхом розгляду і вирішення у судових засіданнях в особливій, встановленій законом, процесуальній формі цивільних, кримінальних, господарських, адміністративних справ.

3. Якою мовою здійснюється судочинство в Україні?

- 1) Державною мовою, але в місцях проживання національних меншин може здійснюватися на мові цих меншин;
- 2) Державною мовою;
- 3) державною або регіональною мовою;
- 4) вибір мови судочинства здійснюється судом на підставі мотивованого клопотання обвинуваченого;

4. Судову систему України складають:

- а) суди загальної юрисдикції;
- б) Конституційні суди;
- в) суди загальної юрисдикції та Конституційний Суд України;
- г) всі існуючі в Україні суди, до яких можливо звернутися з позовною заявою.

5. Черговий з'їзд суддів скликається:

- а) раз на три роки головою Верховного Суду України;
- б) раз у два роки Радою суддів України;
- в) раз на рік конференцією суддів;
- г) раз на три роки Радою суддів України.

6. Який суд є найвищим судовим органом у системі судів загальної юрисдикції України?

1. Вищий спеціалізований суд з розгляду корупційних правопорушень.
2. Верховний Суд України.
3. Вищий спеціалізований суд з розгляду цивільних і кримінальних справ.
4. Європейський суд з прав людини.

7. Судові рішення ухвалюються:

- А) судами конституційної юрисдикції від іменем України;
- Б) судом від іменем України і обов'язкові до виконання на всій території України;
- В) судом загальної юрисдикції від іменем України;
- Г) Вищою Радою правосуддя та судами загальної юрисдикції;
- Д) Радою суддів України;

8. У визначених законом випадках правосуддя здійснюється:

- А) за участю представників органів місцевого самоврядування;
- Б) за участю присяжних;
- В) за участю народних засідателів.
- Г) за участю представників юстиції;
- Д) за участю засобів масової інформації;

9. Не є засадою судочинства:

- А) забезпечення доведеності вини;
- Б) забезпечення обвинуваченому права на захист;
- В) забезпечення розумності строків у судовому провадженні;

- Г) обов'язковість судового рішення;
 Д) підтримання публічного обвинувачення в суді прокурором;

10. У якій відповіді вказано всі форми судочинства:

А) Конституційне судочинство, Кримінальне судочинство, Судочинство у справах про адміністративні правопорушення, Цивільне судочинство, Господарське судочинство;

Б) Конституційне судочинство, Кримінальне судочинство, Судочинство у справах про адміністративні правопорушення, Цивільне судочинство, Господарське судочинство, адміністративне судочинство, Арбітражне судочинство;

В) Конституційне судочинство, Кримінальне судочинство, Судочинство у справах про адміністративні правопорушення, Цивільне судочинство, Господарське судочинство, адміністративне судочинство;

Г) Антикорупційне судочинство; Конституційне судочинство, Кримінальне судочинство, Судочинство у справах про адміністративні правопорушення, Цивільне судочинство, Господарське судочинство, адміністративне судочинство;

Д) Антикорупційне судочинство; Конституційне судочинство, Кримінальне судочинство, Судочинство у справах про адміністративні правопорушення, Цивільне судочинство, Господарське судочинство, адміністративне судочинство; Арбітражне судочинство;

Бібліографічний список

до Т. 2

1. Конституція України (розд. 8) / URL: <http://president.gov.ua/ua/documents/constitution/konstituciya-ukrayini-rozdil-viii>
2. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2.06.2016 р. № 1402-VIII-ВР.
3. Про Вищу Раду правосуддя : Закон України від 21.12.2016 р. № 1798-VIII-ВР.
4. Про забезпечення права на справедливий суд: Закон України від 04.06.2015 р. №192-19-ВР // Відомості Верховної Ради. -2015. - № 18, № 19-20. - Ст.132.
5. Про вищий антикорупційний суд. Закон України від 07.06.2018 р./ URL:<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2447-19>
6. Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя): Закон України від 02.06.2016 р. №1401-19-ВР // Відомості Верховної Ради. -2016. - №30. – Ст. 141.
7. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18 березня 2004 р. - №1618-15-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2004. - № 40-41, 42. - Ст.492
8. Кримінальний Кодекс України / URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>

9. Кримінальний процесуальний Кодекс України/ URL:http: // <https://ips.ligazakon.net/document/view/T124651>
10. Господарський Кодекс України/ URL:http: // zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15
11. Кодекс Адміністративного судочинства URL:http: // zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15
12. Судові та правоохоронні органи (у схемах і таблицях) : навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. С. Уткіна. – Суми : Сумський державний університет, 2016. – 123 с.
13. Терещенко Ю.В. Відновне правосуддя як напрямок захисту неповнолітніх // Юридична наука - № 8/2015.- С. 185-190.

ТЕМА 3.

СУДОВА ВЛАДА І СИСТЕМА ЗАГАЛЬНИХ СУДІВ УКРАЇНИ

Методичні поради щодо підготовки до теми.

Мати на увазі, що правосуддя в Україні здійснюється виключно судами та відповідно до визначених законом процедур судочинства, до того ж, суди відповідно до ст. 6 Конституції України є самостійною гілкою влади та діють незалежно від законодавчої і виконавчої влади. Знати, які існують підстави утворення чи ліквідації суду та правовий порядок утворення чи його ліквідації.

Слід опрацювати загальні засади організації судової влади в Україні, з'ясувати судову систему судів загальної юрисдикції. Врахувати, що судова система – це сукупність всіх судів, об'єднаних між собою у відповідності з їх компетенцією, завданнями і цілями організації та функціонування, яка побудована на принципі територіальності, спеціалізації та ґрунтується на конституційних засадах правосуддя. Система складається з місцевих (окружних) судів, апеляційних судів та Верховного Суду. Знати склад та структуру місцевих, апеляційних судів та Верховного Суду.

Мати на увазі, що правовою основою діяльності судів загальної юрисдикції та діяльності судів, що входять до цієї системи, є: • Конституція України від 28 червня 1996 року; • Закон України «Про судоустрій і статус суддів» 2 червня 2016 року №1402-VIII; Про Вищу Раду правосуддя : Закон України від 21.12.2016 р. № 1798-VIII-ВР. Положення про Єдину судову інформаційно-телекомунікаційну систему від 2017 р.; • Закони, які регулюють порядок здійснення окремих видів судочинства (Цивільний процесуальний кодекс України, Кримінальний процесуальний кодекс України, Господарський процесуальний кодекс України та Кодекс адміністративного судочинства, Кодекс України про адміністративні правопорушення).

Вивчення цієї теми дозволить набути знання про різні судові інстанції, призначенням яких є проміжне, остаточне вирішення правових конфліктів, що виникають в суспільстві між людьми, між людиною і державою, між різними структурами держави. Система загальних судів України є гарантією результативної діяльності працівників поліції. Окрім того, судова влада є гарантією захисту працівників поліції від протиправних посягань. Отже, працівники поліції мають знати систему судів загальної юрисдикції, яку складають: місцеві суди; апеляційні суди, Верховний Суд. Оволодіння знаннями цієї теми є корисним для діяльності працівників поліції.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Заповніть порівняльні таблиці (критерії порівняння визначте самостійно).

1.1. Структура судів

Місцеві суди	Апеляційні суди	Верховний Суд

1.2. З урахуванням яких аспектів здійснюється розподіл справ у суді

Місцевому	Апеляційному	Верховному

2. Складіть схему за однією з обраних тем:

1. Структура та склад касаційного адміністративного суду.
2. Структура та склад Великої палати Верховного Суду.
3. Структура та склад касаційного кримінального суду.
4. Структура та склад касаційного господарського суду.
5. Функції Єдиної судової інформаційно-телекомунікаційної системи.

3. Здійсніть підбір джерел наукової та навчальної літератури цієї теми, які вийшли протягом останніх 3-х років (не менше 5-ти джерел).

4. Підготуйте тестові завдання з даної теми (не менше 5 запитань).

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи наукові тези доповіді за однією з рекомендованих тем. Тема для написання есе та наукових тез доповідей додатково узгоджується з викладачем.

Рекомендовані теми:

1. Система судів загальної юрисдикції України.
2. Єдина судова інформаційно-телекомунікаційна система та її значення.
3. Місцезнаходження, територіальна юрисдикція і статус суду.
4. Структура та склад місцевого суду.
5. Структура та склад апеляційного суду.
6. Структура та склад Верховного Суду.
7. Правова основа діяльності суду.
8. Засади здійснення правосуддя.
9. Порядок розподілу справ в судах.
10. Правові аспекти, що забезпечують єдність судової системи.
11. Велика Палата Верховного Суду.
12. Касаційний адміністративний суд.
13. Касаційний господарський суд.
14. Касаційний кримінальний суд.
15. Спеціалізація судів.
16. Підстави для звільнення судді місцевого, апеляційного, Верховного Суду.
17. Повноваження та порядок обрання Голови Верховного Суду.
18. Порядок достракового звільнення судді.
19. Діяльність науково-консультативної ради при Верховному Суді.
20. Пленум Верховного суду та його повноваження.

2. Підготуйте кросворд (не менше 15 запитань) з даної теми.

3. Вирішити тестові завдання:

1. Місцезнаходження, територіальна юрисдикція і статус суду визначаються з урахуванням:

- А). принципів змагальності, диспозитивності, інстанційності;
- Б) принципів інстанційності, територіальності, спеціалізації;

- В) принципів, інстанційності, підсудності, спеціалізації;
- Г) принципів колегіальності, територіальності, спеціалізації;
- Д) принципів спеціалізації, інстанційності, альтернативності.

2. Верховний Суд України здійснює правосуддя як суд першої інстанції у випадку:

- А) здійснення судочинства з питань інтелектуальної власності, у справах перегляд рішень яких здійснюється Верховним Судом;
- Б) здійснення судочинства з питань корупційних діянь, у справах перегляд рішень яких здійснюється Верховним Судом;
- В) здійснення судочинства з питань арбітражних спорів та корупційних діянь, перегляд рішень яких здійснюється Верховним Судом;
- Г) Верховний Суд України не здійснює правосуддя як суд першої інстанції;
- Д) здійснення судочинства з питань інтелектуальної власності, корупційних діянь, арбітражних спорів, перегляд рішень яких здійснюється Верховним Судом.

3. До складу місцевих судів відносяться:

- а) окружні цивільні суди;
- б) третейські суди;
- в) окружні адміністративні суди;
- г) кримінальні суди;
- д) окружні арбітражні суди.

4. Рішення про утворення судової палати у Вищому спеціалізованому суді, її склад, а також про обрання секретаря судової палати:

- А) Приймаються за рішенням Вищої Судової адміністрації України;
- Б) Приймаються зборами суддів відповідного вищого спеціалізованого суду за пропозицією голови суду;
- В) Приймаються зборами суддів відповідного вищого спеціалізованого суду за пропозицією голови суду, але з обов'язковим ухваленням Вищої Судової адміністрації України;
- Г) Приймаються зборами суддів відповідного вищого спеціалізованого суду за пропозицією голови суду, але з обов'язковим ухваленням Вищої Кваліфікаційної комісії суддів;
- Д) У Вищих спеціалізованих судах, судові палати не утворюються.

5. Суди загальної юрисдикції спеціалізуються:

- а) на розгляді справ про адміністративні правопорушення;
- б) на розгляді цивільних, кримінальних, господарських справ;
- в) на розгляді цивільних, кримінальних, господарських, адміністративних справ, а також справ про адміністративні правопорушення;
- г) на розгляді кримінальних, господарських, адміністративних справ;
- д) на розгляді кримінальних, арбітражних, господарських, адміністративних справ.

6. Кількість суддів у суді визначає:

- а) Державна судова адміністрація;

- б) Державна судова адміністрація України за погодженням з Вищою радою правосуддя;
- в) Вища рада правосуддя за погодженням з державною судовою адміністрацією;
- г) Вища рада правосуддя;
- д) Вища кваліфікаційна комісія суддів.

7. Два заступники Голови суду можуть бути обрані у суді, кількість суддів в якому перевищує:

- А) вісімнадцять суддів;
- Б) двадцять суддів;
- В) двадцять п'ять суддів за погодженням з судовою адміністрацією
- Г) тридцять суддів;
- Д) тридцять суддів, за погодженням з судовою адміністрацією.

8. У складі Верховного Суду діють:

- А) Касаційний адміністративний суд; Касаційний господарський суд; Касаційний кримінальний суд; Касаційний цивільний суд з відповідними судовими палатами з розгляду окремих категорій справ, з урахуванням спеціалізації суддів;
- Б) Велика Палата Верховного Суду; Касаційний адміністративний суд; Касаційний господарський суд; Касаційний кримінальний суд; Касаційний цивільний суд з відповідними судовими палатами з розгляду окремих категорій справ, з урахуванням спеціалізації суддів;
- В) Велика Палата Верховного Суду; Касаційний суд адміністративних правопорушень; Касаційний господарський суд; Касаційний кримінальний суд; Касаційний цивільний суд з відповідними судовими палатами з розгляду окремих категорій справ, з урахуванням спеціалізації суддів;
- Г) Касаційний суд адміністративних правопорушень; Касаційний господарський суд; Касаційний кримінальний суд; Касаційний цивільний суд з відповідними судовими палатами з розгляду окремих категорій справ, з урахуванням спеціалізації суддів;
- Д) Велика Палата Верховного Суду; Касаційний адміністративний суд; Касаційний господарський суд; Касаційний кримінальний суд; Касаційний цивільно-арбітражний суд з відповідними судовими палатами з розгляду окремих категорій справ, з урахуванням спеціалізації суддів.

9. Одним з принципів судоустрою є:

- а) справедливість;
- б) спеціалізація;
- в) безпосередність;
- г) автономність;
- д) колегіальність.

10. До складу апеляційного суду не входять:

- а) голова суду;
- б) заступник голови суду;
- в) судді;

- г) секретар суду;
- д) судовий розпорядник.

11. Два заступники Голови суду можуть бути обрані у суді, кількість суддів в якому перевищує:

1. вісімнадцять суддів;
2. двадцять суддів;
3. двадцять п'ять суддів за погодженням з судовою адміністрацією
4. тридцять суддів;
5. тридцять суддів, за погодженням з судовою адміністрацією.

12. Суд утворюється і ліквідується:

1. Верховною Радою України за поданням Президента після його консультації з Вищою Кваліфікаційною Комісією суддів;
2. За рішенням Міністерства юстиції;
3. Верховною Радою України за поданням Президента після його консультації з Вищою Радою Правосуддя
4. За рішенням Вищої Ради правосуддя;
5. За рішенням Президента погодженого з Вищою Радою правосуддя.

13. До системи судоустрою наряду з місцевими, апеляційними, Верховним Судом України також входять:

1. Вищий спеціалізований суд з питань розгляду справ щодо інтелектуальної власності, перегляд рішень яких буде здійснюватися Верховним Судом;
2. Вищий арбітражний суд щодо господарських спорів, перегляд рішень яких буде здійснюватися Верховним Судом;
3. Вищий спеціалізований суд з питань розгляду справ щодо антикорупційних діянь, перегляд рішень яких буде здійснюватися Верховним Судом;
4. Вищий спеціалізований суд з питань розгляду справ арбітражних спорів, перегляд рішень яких буде здійснюватися Верховним Судом;
5. Вищий спеціалізований суд з питань розгляду справ третейських спорів, перегляд яких буде здійснюватися Верховним Судом.

14. Найвищим судовим органом у системі судів загальної юрисдикції є:

1. Вища правосудна комісія суддів;
2. Верховний Суд України;
3. Конституційний суд України;
4. Вища Рада Правосуддя;
5. Міністерство юстиції.

15. Касаційний адміністративний суд входить до складу:

1. Вищого апеляційного суду;
2. Вищого адміністративного суду;
3. Верховного суду;
4. Верховної Палати правосуддя;
5. Малої палати правосуддя.

до Т. 3

1. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2.06.2016 р. № 1402-VIII-ВР.
2. Про Вищу Раду правосуддя : Закон України від 21.12.2016 р. № 1798-VIII-ВР.
3. Про забезпечення права на справедливий суд: Закон України від 04.06.2015 р. №192-19-ВР // Відомості Верховної Ради. -2015. - № 18, № 19-20. - Ст.132.
4. Про вищий антикорупційний суд. Закон України від 07.06.2018 р./ URL:<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2447-19>
5. Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя): Закон України від 02.06.2016 р. №1401-19-ВР // Відомості Верховної Ради. -2016. - №30. – Ст. 141.
6. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18 березня 2004 р. - №1618-15-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2004. - № 40-41, 42. - Ст.492
7. Кримінальний Кодекс України / URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
8. Кримінальний процесуальний Кодекс України/ URL:<http://ips.ligazakon.net/document/view/T124651>
9. Господарський Кодекс України/ URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
10. Кодекс Адміністративного судочинства URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
11. Судові та правоохоронні органи (у схемах і таблицях) : навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. С. Уткіна. – Суми : Сумський державний університет, 2016. – 123 с.

ТЕМА 4. ПРАВОВИЙ СТАТУС СУДДІВ УКРАЇНИ

Методичні поради щодо підготовки до теми.

Опрацювання цієї теми допоможе здобувачам вищої освіти з'ясувати хто може бути призначений на посаду судді, опанувати який існує в Україні порядок обрання суддів, призначення їх на посаду і зайняття цієї посади. Кого не може бути призначено на посаду судді. Якими правами відповідно до чинного законодавства наділено суддю суду загальної юрисдикції та які обов'язки на нього покладаються. Хто такі слідчі судді, який порядок їх призначення, обрання на посаду, у яких судах вони існують, їх правовий статус.

Слід також, розглянути положення щодо моніторингу способу життя судді. Суть такого моніторингу, хто уповноважений на його проведення,

підстави здійснення та правові наслідки, які можуть бути за результатами його проведення.

З'ясувати, хто може звернутися з дисциплінарною скаргою щодо судді, яким вимогам повинна така скарга відповідати та порядок звернення. Хто уповноважений здійснювати дисциплінарне провадження щодо судді та які дисциплінарні стягнення передбачені.

З'ясувати у чому полягає незалежність та недоторканість судді і, які передбачені виключення з такої недоторканості. Порядок притягнення судді до кримінальної відповідальності.

Опанування цієї теми допоможе набути знання щодо порядку обрання суддів України, призначення їх на посаду і зайняття цієї посади. Кого не може бути призначено на посаду судді. З'ясувати правове становище (сукупність прав і обов'язків) суддів (слідчих суддів). Знання правового статусу суддів (слідчих суддів) сприятимуть розумінню процесу судочинства в державі, оскільки правосуддя здійснюється шляхом використання прав і виконання обов'язків представників судової влади. Разом з тим, знання правового становища суддів (слідчих суддів) дадуть можливість працівникам поліції спрогнозувати результат своєї правоохоронної діяльності. Тому, вивчення цієї теми є важливим для діяльності працівників поліції.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Заповніть порівняльну таблицю.

Притягнення судів до відповідальності

Види притягнення до відповідальності	Підстави притягнення	Хто уповноважений притягнути суддю до відповідальності	Правові наслідки притягнення до відповідальності

2. Складіть схему за однією з обраних тем:

1. Етапи обрання та призначення судді на посаду.
2. Суддю не може бути переведено до іншого суду без його згоди, крім випадків.
3. Групи прав судді.

3. Здійсніть підбір джерел наукової та навчальної літератури цієї теми, які вийшли протягом останніх 3-х років (не менше 5-ти джерел).

4. Підготуйте тестові завдання з даної теми (не менше 5 запитань).

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи наукові тези доповіді за однією з рекомендованих тем. Тема для написання есе та наукових тез доповідей додатково узгоджується з викладачем.

Рекомендовані теми:

1. Порядок обрання судді на посаду та хто не може бути призначений на посаду судді.
2. Юридична характеристика положення «незмінюваність судді».
3. Порядок зайняття посади судді.
4. Порядок фінансування та організаційного забезпечення діяльності судів в Україні.
5. Права судді.
6. Юридична характеристика положення «заборона втручання у здійснення правосуддя».
7. Обов'язки судді.
8. Соціальне забезпечення судді, як одна зі складових його незалежності.
9. Суддівське досє його зміст та значення.
10. Вимоги щодо здійснення моніторингу способу життя судді.
11. Органи суддівського врядування та самоврядування.
12. Правові положення щодо забезпечення особистої безпеки судді, членів його сім'ї та майна.
13. Особливі порядки притягнення судді до кримінальної відповідальності, повідомлення про підозру, затримання, ув'язнення та утримання під вартою.
14. Підстави притягнення судді до дисциплінарної відповідальності та порядок здійснення дисциплінарного провадження щодо судді.
15. З'їзд суддів та його правовий статус.

2. Підготуйте кросворд (не менше 15 запитань) з даної теми.

3. Вирішити тестові завдання:

- 1. До суддів не може застосовуватись дисциплінарне стягнення у виді:**
1. Подання про звільнення судді з посади;
 2. Подання про переведення судді до суду нижчого рівня;
 3. Подання про тимчасове відсторонення від здійснення правосуддя;

4. Догани - з позбавленням права на отримання доплат до посадового окладу судді протягом одного місяця;
5. Подання про відрядження судді до суду нижчого рівня.

2. У зв'язку з притягненням судді до кримінальної відповідальності загальний строк відсторонення його від здійснення правосуддя може бути:

1. Не більше дев'яти місяців і на підставі вмотивованого клопотання Генерального прокурора або його заступника;
2. Не більше двох місяців і на підставі вмотивованого клопотання Генерального прокурора або його заступника;
3. Не більше чотирьох місяців і на підставі вмотивованого клопотання Генерального прокурора або його заступника;
4. Не більше шести місяців і на підставі вмотивованого клопотання Генерального прокурора або його заступника;
5. Не більше семи місяців і на підставі вмотивованого клопотання Генерального прокурора або його заступника.

3. Зарахування кандидатів на посаду судді до резерву на заміщення вакантних посад здійснюється:

1. За результатами анкетування;
2. За результатами кваліфікаційного іспиту;
3. За результатами збору імперичного матеріалу;
4. За результатами проведеного диктанту;
5. Правильною є відповідь 2 та 3.

4. Декларацію родинних зв'язків судді, суддя:

1. Зобов'язаний подавати щорічно до 1 лютого;
2. Зобов'язаний подавати щорічно до 1 квітня;
3. Зобов'язаний подавати щорічно до 1 січня;
4. Зобов'язаний подавати щорічно до 1 травня;
5. Такого обов'язку у судді немає.

5. Не може бути призначений на посаду судді громадянин якого раніше було звільнено з посади судді за таких підстав:

1. За результатами рейтингового моніторингу; за вчинення істотного дисциплінарного проступку; за грубе чи систематичне нехтування суддівськими обов'язками; за порушення вимог щодо несумісності; за порушення обов'язкового повідомлення щодо спроб підкупу судді; у зв'язку із набранням законної сили обвинувального вироку щодо такої особи;
2. За рішенням З'їзду суддів України, за вчинення істотного дисциплінарного проступку; за грубе чи систематичне нехтування суддівськими обов'язками; за порушення вимог щодо несумісності; за порушення обов'язку підтвердити законність джерела походження майна; у зв'язку із набранням законної сили обвинувального вироку щодо такої особи.

3. За результатами вступного іспиту; у зв'язку з погіршенням суддівського досьє; за грубе чи систематичне нехтування суддівськими обов'язками; за порушення вимог щодо несумісності; за порушення обов'язку підтвердити законність джерела походження майна; за порушення суддівського етикету;

4. За результатами кваліфікаційного оцінювання; за вчинення істотного дисциплінарного проступку; за грубе чи систематичне нехтування суддівськими обов'язками; за порушення вимог щодо несумісності; за порушення обов'язку підтвердити законність джерела походження майна; у зв'язку із набранням законної сили обвинувального вироку щодо такої особи;

5. За вчинення істотного дисциплінарного проступку; за втрату суддівського досьє; за грубе чи систематичне нехтування суддівськими обов'язками; за порушення вимог щодо несумісності; за порушення обов'язкового повідомлення щодо спроб підкупу судді; у зв'язку із набранням законної сили обвинувального вироку щодо близького родича такого судді.

6. Список кандидатів на посаду судді, включених до резерву суддів оприлюднюється:

1. На офіційному веб сайті Вищої Ради правосуддя;
2. На офіційному веб сайті Вищої дисциплінарної комісії суддів України;
3. На офіційному веб сайті Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;
4. На офіційному веб сайті Державної судової адміністрації;
5. На офіційному веб сайті Президента України.

7. Не може бути призначений суддею громадянин:

1. Який має іншу національність;
2. Який визнаний судом обмежено дієздатним;
3. Який визнаний судом не дієздатним;
4. Якого було раніше знято с посади судді за порушення вимог щодо несумісності.
5. Правильною є відповідь 1 та 3.

8. До прав судді не належить право:

1. Брати участь у суддівському самоврядуванні;
2. Утворювати громадські об'єднання з метою захисту своїх прав;
3. Бути членом національних або міжнародних асоціацій з метою захисту інтересів суддів;
4. Бути членом наглядової ради з корпоративних, арбітражних прав;
5. Правильна відповідь 1 та 3.

9. Суддя, зобов'язаний проходити підготовку у Національній школі суддів України:

1. Не менше ніж раз на чотири роки;
2. Не менше ніж раз на три роки;
3. Не менше ніж раз на п'ять років;
4. Не менше ніж раз на два роки;

5. Не менше ніж раз на шість років.

10. Суддя, зобов'язаний звертатися з повідомленням про втручання в його діяльність як судді щодо здійснення правосуддя:

1. До Вищої ради правосуддя та до Генерального прокурора упродовж трьох днів після того, як йому стало відомо про таке втручання;
2. До Державної судової адміністрації та до Генерального прокурора упродовж п'яти днів після того, як йому стало відомо про таке втручання;
3. До Державної судової адміністрації та до Вищої ради правосуддя упродовж п'яти днів після того, як йому стало відомо про таке втручання;
4. До Вищої ради правосуддя та до Генерального прокурора упродовж п'яти днів після того, як йому стало відомо про таке втручання;
5. До Вищої кваліфікаційної комісії суддів та до Генерального прокурора упродовж п'яти днів після того, як йому стало відомо про таке втручання;

11. Рекомендації щодо призначення кандидата на посаду судді на основі отриманого ним рейтингу вносять:

1. Вища дисциплінарна комісія суддів до Вищої ради правосуддя;
2. Вища рада правосуддя до Вищої кваліфікаційної комісії суддів;
3. Вища судова адміністрація до Вищої кваліфікаційної комісії суддів;
4. Вища кваліфікаційна комісія суддів до Вищої ради правосуддя;
5. Вища кваліфікаційна комісія суддів до Державної судової адміністрації.

12. За чинним законодавством суддею суду загальної юрисдикції може бути громадянин України, який:

1. Не молодший 35 та не старший п'ятдесяти п'яти років;
2. Не молодший тридцяти та не старший шістдесяти п'яти років;
3. Не молодший 35 та не старший шістдесяти п'яти років;
4. Не молодший 30 та не старший шістдесяти років;
5. Не молодший 30 та не старший п'ятдесяти років.

13. До обов'язків судді закон відносить:

1. Повідомлення щодо вчинення родиною корупційних діянь;
2. Дотримання правил суддівської етики;
3. Подавання декларації доброчесності;
4. Виявляти повагу до учасників процесу;
5. Додержуватися вимог поведінки у відрядженні.

5. Проведення стосовно судді

оперативно-

розшукових заходів числїдчихдїй, щоможутьпроводитися лише з дозволу суду:

1. Здїйснюються на підставі рішення Вищої ради правосуддя, ухваленого за клопотанням Генерального прокурора або його заступника, керівника регіональної прокуратури або його заступника;
2. Здїйснюються на підставі судового рішення, ухваленого лише за клопотанням Генерального прокурора;

3. Здійснюються на підставі рішення Вищої ради правосуддя, ухваленого за клопотанням Генерального прокурора або його заступника;
4. Здійснюються на підставі судового рішення, ухваленого за клопотанням Генерального прокурора або його заступника, керівника регіональної прокуратури або його заступника;
5. Здійснюються на підставі рішення Державної судової адміністрації, ухваленого за клопотанням Генерального прокурора або його заступника, керівника регіональної прокуратури або його заступника.

15. Рішення про тимчасове відсторонення судді від здійснення правосуддя ухвалюється:

1. Вищою кваліфікаційною комісією суддів України;
2. Державною судовою адміністрацією;
3. Вищою радою правосуддя;
4. На спеціальному пленарному засіданні Вищої дисциплінарної комісії суддів;
5. Державною судовою адміністрацією за погодженням Вищої ради правосуддя.

Бібліографічний список

до Т. 4

1. Конституція України/URL: <http://president.gov.ua/ua/documents/constitution/konstituciya-ukrayini-rozdil-viii>
2. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2.06.2016 р. № 1402-VIII-ВР.
3. Про Вищу Раду правосуддя : Закон України від 21.12.2016 р. № 1798-VIII-ВР.
4. Про забезпечення права на справедливий суд: Закон України від 04.06.2015 р. №192-19-ВР // Відомості Верховної Ради. -2015. - № 18, № 19-20. - Ст.132.
5. Про вищий антикорупційний суд. Закон України від 07.06.2018 р./ URL:<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2447-19>
6. Про внесення змін до Конституції України (щодо правосуддя): Закон України від 02.06.2016 р. №1401-19-ВР // Відомості Верховної Ради. -2016. - №30. – Ст. 141.
7. Цивільний процесуальний кодекс України : Закон України від 18 березня 2004 р. - №1618-15-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 2004. - № 40-41, 42. - Ст.492
8. Кримінальний Кодекс України / URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14>
9. Кримінальний процесуальний Кодекс України/ URL:<http://ips.ligazakon.net/document/view/T124651>
10. Господарський Кодекс України/ URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>

11. Кодекс Адміністративного судочинства URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15>
12. Судові та правоохоронні органи (у схемах і таблицях) : навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. С. Уткіна. – Суми : Сумський державний університет, 2016. – 123 с.
13. Терещенко Ю.В. Відновне правосуддя як напрямок захисту неповнолітніх // Юридична наука - № 8/2015.- С. 185-190.

ТЕМА 5. Конституційний Суд України

Методичні поради щодо підготовки до теми

Опанування теми слід розпочати з поняття Конституційного Суду його юрисдикції. Слід також з'ясувати статус, мету, основні принципи діяльності та повноваження Конституційного Суду України. Склад та порядок утворення Конституційного Суду України. Вимоги, що пред'являються до судді Конституційного Суду України. Гарантії діяльності суддів Конституційного Суду України. Форми звернення до Конституційного Суду України та суб'єкти права на конституційне подання та конституційне звернення, конституційну скаргу та підстави їх подання. Порядок здійснення Конституційного провадження.

Вивчення цієї теми дозволить набути знання про такий важливий орган державної влади як Конституційний Суд України. Конституційні тлумачення останнього є обов'язковими для виконання всіма органами державної влади України. Не є виключенням поліція. Працівники поліції мають здійснювати свою діяльність на основі конституційної законності та верховенства Конституції України. Забезпечувати останні має саме Конституційний Суд України. Тому, знання з цієї теми є дуже важливими для діяльності працівників поліції.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Заповніть порівняльну таблицю.

Звернення до Конституційного Суду

Форми звернення до Конституційного Суду	Суб'єкти звернення до Конституційного Суду	Підстави звернення	Рішення, які можуть бути прийняті за результатами розгляду

2. Складіть схему за однією з обраних тем:

1. Структура Конституційного Суду.
2. Етапи відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду.
3. Етапи обрання на посаду голови Конституційного Суду.

3. Здійсніть підбір джерел наукової та навчальної літератури цієї теми, які вийшли протягом останніх 3-х років (не менше 5-ти джерел).

4. Підготуйте тестові завдання з даної теми (не менше 5 запитань).

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи наукові тези доповіді за однією з рекомендованих тем. Тема для написання есе та наукових тез доповідей додатково узгоджується з викладачем.

Рекомендовані теми:

1. Принципи на основі яких будує свою діяльність Конституційний Суд.
2. Повноваження Конституційного Суду.
3. Підстави для прийняття Конституційним Судом України рішення щодо неконституційності правових актів повністю чи в їх окремих частинах.
4. Повноваження Великої Палати Конституційного Суду.
5. Сенат та його повноваження.
6. Колегія та його повноваження.
7. Порядок відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду.
8. Порядок призначення на посаду Судді Конституційного Суду.
9. Вимоги, що пред'являються до Судді Конституційного Суду України.
10. Порядок обрання Голови та заступника голови Конституційного Суду.
11. Суддя Конституційного Суду не може...
12. Звільнення з посади судді Конституційного Суду.
13. Незалежність та недоторканість судді Конституційного Суду.
14. Конституційне подання та його зміст.
15. Конституційне звернення, конституційна скарга та їх зміст.

2. Підготуйте кросворд з даної теми (не менше 15 запитань).

3. Вирішити тестові завдання:

1. Конституційний суд України забезпечує:

1. Верховенство Конституції України, вирішує питання про відповідність законам України Конституції України та у передбачених Конституцією України випадках інших актів. Крім того, здійснює офіційне тлумачення Конституції України;
2. Верховенство Конституції України, вирішує питання щодо юрисдикції судової системи та у передбачених Конституцією України випадках інших актів. Крім того, здійснює офіційне тлумачення Конституції України;
3. Верховенство Конституції України, вирішує питання про відповідність Конституції України законів України та у передбачених Конституцією України випадках інших актів. Крім того, здійснює офіційне тлумачення Конституції України;
4. Верховенство Законів України, Конституції України, вирішує питання щодо юрисдикції судової системи та у передбачених Конституцією України випадках інших актів. Крім того, здійснює офіційне тлумачення Конституції України;
5. Питання відповідності Конституції України законам України, вирішує питання щодо юрисдикційності судової системи та у передбачених Конституцією України випадків інших актів. Крім того, здійснює офіційне тлумачення Конституції України.

2. Конституційний Суд України будує свою діяльність на основі наступних основних принципів:

1. Верховенства судочинства, незалежності, колегіальності, гласності, відкритості, повного і всебічного розгляду справ, обґрунтованості та обов'язковості ухвалених ним рішень і висновків;
2. Верховенства права, незалежності, гласності, відкритості, повного і всебічного розгляду справ, обґрунтованості та обов'язковості ухвалених ним рішень і висновків;
3. Верховенства права, незалежності, колегіальності, гласності, відкритості, повного і всебічного розгляду справ, обґрунтованості та обов'язковості ухвалених ним рішень і висновків;
4. Верховенства права, незалежності, колегіальності, гласності, повного і всебічного розгляду справ, обґрунтованості та обов'язковості ухвалених ним рішень і висновків;
5. Верховенства судових рішень, незалежності від впливу державних установ, колегіальності, гласності, відкритості, повного і всебічного розгляду справ, обґрунтованості та обов'язковості ухвалених ним рішень і висновків.

3. Підставами для прийняття Конституційним Судом України рішення щодо неконституційності правових актів повністю чи в їх окремих частинах є:

1. Невідповідність Конституції України; Зауваження Європейського Суду з прав людини; порушення встановленої Конституцією України процедури їх розгляду, ухвалення або набрання ними чинності; перевищення

конституційних повноважень при їх прийнятті;

2. Невідповідність Конституції України; Ухвала Європейського Суду з прав людини щодо невідповідності окремих положень або порушення встановленої Конституцією України процедури їх розгляду, ухвалення або набрання ними чинності; перевищення конституційних повноважень при їх прийнятті;

3. Невідповідність Конституції України; порушення встановленої Конституцією України процедури їх розгляду, ухвалення або набрання ними чинності; перевищення конституційних повноважень при їх прийнятті;

4. Невідповідність Регламенту Верховної Ради України; порушення процедури його розгляду, ухвалення або набрання ними чинності з перевищенням конституційних повноважень;

5. Порушення встановленої Конституцією України процедури їх розгляду, ухвалення або набрання ними чинності.

4. Структура Конституційного Суду наступна:

1. Велика палата, Великий сенат та три колегії;
2. Велика Палата, Велика Колегія та Сенат;
3. Великий Сенат, Велика Палата та колегія;
4. Велика палата, два сенати та шість колегій;
5. Велика Палата, три Сенати та три Колегії.

5. До складу колегій Конституційного суду входить:

1. По п'ять суддів;
2. По три судді;
3. По шість суддів;
4. По два судді;
5. По чотири судді.

6. До складу Великої Палати Конституційного суду входить:

1. Дванадцять суддів;
2. Шістнадцять суддів;
3. Двадцять суддів;
4. Вісімнадцять суддів;
5. Чотирнадцять суддів.

7. До складу Сенату Конституційного суду входить:

1. По дев'ять суддів;
2. По три судді;
3. Двадцять суддів;
4. По шість суддів;
5. По чотири судді.

8. Згідно до своїх повноважень Сенат Конституційного суду:

1. Розглядає питання про необхідність направлення до Великої Палати подання 45 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України законів України.

2. Вирішує питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням, конституційним зверненням, конституційною скаргою;

3. Розглядає питання щодо відповідності Конституції України законів України (їх окремих положень) за конституційними скаргами, та вирішує питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням, конституційним зверненням, конституційною скаргою, що визначені Законом Про Конституційний суд;

4. Розглядає питання щодо відповідності Конституції України законів України (їх окремих положень) за конституційними скаргами, а також інші питання, визначені Законом Про Конституційний суд

5. Розглядає питання про необхідність направлення до Великої Палати звернення Президента України щодо відповідності Конституції України законів України.

9. Згідно до своїх повноважень Колегія Конституційного суду:

1. Розглядає питання про необхідність направлення до Великої Палати звернення Президента України щодо відповідності Конституції України законів України;

2. Вирішує питання імплементації конституційного провадження у справі за конституційним поданням, конституційним зверненням, або конституційною скаргою не менше ніж 45 народних депутатів чи Президента України шляхом винесення Ухвали про відкриття конституційного провадження у справі або про відмову у відкритті конституційного провадження у справі;

3. Розглядає питання про необхідність направлення до Великої Палати подання 45 народних депутатів України щодо відповідності Конституції України законів України.

4. Вирішує питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням, конституційним зверненням, конституційною скаргою шляхом винесення Ухвали про відкриття конституційного провадження у справі або про відмову у відкритті конституційного провадження у справі;

5. Розглядає питання щодо відповідності Конституції України законів України (їх окремих положень) за конституційними скаргами, та вирішує питання щодо відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням, конституційним зверненням, конституційною скаргою, що визначені Законом Про Конституційний суд.

10. Якщо Колегія постановила ухвалу про відкриття конституційного провадження у справі за конституційним поданням або за конституційним зверненням, то:

1. Члени Великої Ради Колегії, шляхом відкритого голосування вносить пропозицію Голові Конституційного Суду скликати засідання Великої палати для розгляду питань, пов'язаних із конституційним провадженням;

2. Секретар Колегії вносить пропозицію Голові Конституційного Суду скликати засідання Великої палати для розгляду питань, пов'язаних із конституційним провадженням;

3. Голова Колегії вносить пропозицію Голові Конституційного Суду скликати засідання Великої палати для розгляду питань, пов'язаних із конституційним провадженням;

4. Секретар Великої Ради Колегії, звертається до Голови Сенату про необхідність підтримати клопотання про звернення до Голови Конституційного Суду щодо скликання засідання Великої палати для розгляду питань, пов'язаних із конституційним провадженням;

5. Секретар Колегії, звертається до Голови Сенату про необхідність підтримати клопотання про звернення до Голови Конституційного Суду щодо скликання засідання Великої палати для розгляду питань, пов'язаних із конституційним провадженням.

11. Якщо Колегія постановила ухвалу про відмову у відкритті конституційного провадження у справі за конституційним поданням або за конституційним зверненням, то:

1. Секретар Колегії вносить пропозицію Голові Конституційного Суду скликати засідання Великої палати для розгляду питань, пов'язаних із конституційним провадженням;

2. Секретар Колегії передає конституційне подання або конституційне звернення на розгляд Великої палати для вирішення питання щодо відкриття конституційного провадження у справі;

3. Секретар Колегії, звертається до Голови Сенату з відповідною інформацією та повідомленням про право Сенату підтримати конституційне подання або конституційне звернення до Голови Конституційного Суду про необхідність його остаточного розгляду на засіданні Великої палати;

4. Секретар Великої Ради Колегії, звертається до Голови Сенату про необхідність підтримати клопотання про звернення до Голови Конституційного Суду щодо скликання засідання Великої палати для розгляду питань, пов'язаних із конституційним провадженням;

5. Секретар Малої Ради Колегії, звертається до Голови Сенату про необхідність підтримати клопотання про звернення до Голови Конституційного Суду щодо скликання засідання Великої палати для розгляду питань, пов'язаних із конституційним провадженням.

12. Якщо Колегія постановила ухвалу про відкриття конституційного провадження у справі за конституційною скаргою, то:

1. Секретар Великої Ради Колегії, звертається до Голови Сенату про необхідність підтримати Сенатом розгляд скарги по суті на засіданні Голови Конституційного Суду;

2. Секретар Колегії вносить пропозицію головуючому відповідного Сенату скликати його засідання для розгляду питань, пов'язаних із конституційним провадженням;

3. Секретар Колегії вносить пропозицію Голові Конституційного Суду скликати засідання Великої палати для розгляду питань, пов'язаних із конституційним провадженням;

4. Секретар Колегії передає конституційну скаргу на розгляд Великої палати для вирішення питання щодо відкриття конституційного провадження у справі;

5. Секретар Колегії, звертається до Голови Сенату з відповідною інформацією та повідомленням про право Сенату підтримати конституційну скаргу на нараді у Голови Конституційного Суду для її остаточного розгляду на засіданні Великої палати.

13. До складу Конституційного Суду України своїх кандидатів на посаду судді Конституційного суду подають:

1. Кабінет Міністрів України, Верховна Рада України, Президент України;
2. З'їзд суддів України; Міністерство юстиції України; Президент України;
3. Вища рада правосуддя; Верховна Рада України, Президент України;
4. Президент України, Верховна Рада України, З'їзд суддів України;
5. Міністерство юстиції України; Президент України; Верховна Рада України.

14. Суддею Конституційного Суду може бути громадянин України, який;

1. Володіє державною мовою, на день призначення досяг сорока років, має вищу юридичну освіту, стаж професійної діяльності у сфері права щонайменше вісімнадцяти років та високі моральні якості, і є правником із визнаним рівнем компетентності;

2. Володіє державною мовою, на день призначення досяг тридцяти п'яти років, має вищу юридичну освіту, стаж професійної діяльності у сфері права щонайменше п'ятнадцять років та високі моральні якості, і є правником із визнаним рівнем компетентності;

3. Володіє державною мовою, на день призначення досяг сорока років, має вищу юридичну освіту, стаж професійної діяльності у сфері права щонайменше десяти років та високі моральні якості, і є правником із визнаним рівнем компетентності;

4. Володіє державною мовою, на день призначення досяг сорока п'яти років, має вищу юридичну освіту, стаж професійної діяльності у сфері права щонайменше десяти років та високі моральні якості, і є правником із визнаним рівнем компетентності;

5. Володіє державною мовою, на день призначення досяг сорока років, має вищу юридичну освіту, стаж професійної діяльності у сфері права щонайменше п'ятнадцять років та високі моральні якості, і є правником із визнаним рівнем компетентності.

15. Президент України, Верховна Рада України та з'їзд суддів України призначають:

1. По 5 суддів Конституційного Суду України;
2. По 4 судді Конституційного Суду України;
3. По 6 суддів Конституційного Суду України;
4. По 3 судді Конституційного Суду України;
5. По 7 суддів Конституційного Суду України.

Бібліографічний список до Т. 5

1. Конституція України від 28.06.1996 // Відомості Верховної Ради, 1996. – № 30. – Ст. 141.
2. Про державний захист працівників суду і правоохоронних органів. Закон України від 23.12.1993 // Відомості Верховної Ради України, 1994. – № 11. – Ст. 50.
3. Закон України Про Конституційний Суд України № 2136-VIII від 13 липня 2017 року.
4. Про Регламент Конституційного Суду України прийнятий згідно Рішення Конституційного Суду України від 22 лютого 2018 року № 1-пс/2018. URL:[http:// zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15](http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15)
5. Про судоустрій і статус суддів : Закон України від 2.06.2016 р. № 1402-VIII-ВР.
6. Про Вищу Раду правосуддя : Закон України від 21.12.2016 р. № 1798-VIII-ВР.

ТЕМА 6. Система, структура та функції прокуратури України

Методичні поради щодо підготовки до теми.

Опанування теми слід розпочати з поняття прокуратури. Слід також з'ясувати засади організації і діяльності прокуратури, системи прокуратури, статус прокурора, повноваження прокурора з виконання покладених на нього функцій, порядок зайняття посади прокурора та порядок звільнення прокурора з адміністративної посади, дисциплінарна відповідальність прокурора, звільнення прокурора з посади, припинення, зупинення його повноважень на посаді. У результаті вивчення цієї теми здобувачі вищої освіти набуватимуть знання про такий державний орган як прокуратура. Останній виконує функцію прокурорського нагляду, змістом якої є забезпечення точного та однакового розуміння та застосування законів, у тому числі і працівниками поліції. Підтвердженням цього є положення ст.131-1 Конституції України, де зазначено, що на прокуратуру покладається організація і процесуальне керівництво досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляд за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку. Також, згідно зі ст.2 Закону України «Про прокуратуру» до функцій останньої належить нагляд за додержанням законів органами, що провадять оперативно-розшукову діяльність, дізнання, досудове слідство.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Заповніть самостійно таблицю.

Вимоги, які висуваються до кандидатів в прокурори

Вимоги до прокурорів місцевої прокуратури	Вимоги до прокурорів регіональної прокуратури	Вимоги до прокурорів Генеральної прокуратури України

2. Складіть схему за однією з обраних тем:

1. Прокуратура у системі органів державної влади України. Характеристика основних функцій прокуратури.
2. Засади діяльності прокуратури.
3. Система і структура органів прокуратури.

3. Здійсніть підбір джерел наукової та навчальної літератури з цієї теми, які вийшли протягом останніх 3-х років (не менше 5-ти джерел).

4. Підготуйте тестові завдання з даної теми (не менше 5 запитань).

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи наукові тези доповіді за однією з рекомендованих тем. Тема для написання есе та наукових тез доповідей додатково узгоджується з викладачем.

Рекомендовані теми:

1. Поняття та завдання прокурорського нагляду.
- поняття процесуального керівництва досудовим розслідуванням;
2. Завдання та основні напрямки діяльності прокуратури.
3. Засади організації та діяльності прокуратури.
4. Система прокуратури.
5. Статус прокурора.
6. Повноваження прокурора.
7. Порядок зайняття посади прокурора та порядок звільнення прокурора з адміністративної посади.
8. Дисциплінарна відповідальність прокурора.
9. Звільнення прокурора з посади, припинення, зупинення його повноважень на посаді.

2. Підготуйте кросворд з даної теми.

3. Вирішити тестові завдання:

1. Прокурор здійснює представництво в суді інтересів громадянина у випадках:

1. Якщо така особа не спроможна самостійно захистити свої порушені чи оспорюванні права через недосягнення повноліття, а законні представники, яким законом надано право захищати права особи, не здійснюють її захист;
2. Якщо така особа не спроможна самостійно захистити свої порушені права через недосягнення повноліття, недієздатність або обмежену дієздатність, а законні представники або органи, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси такої особи, не здійснюють її захист;
3. Якщо така особа не спроможна самостійно захистити свої порушені чи оспорюванні права або реалізувати процесуальні повноваження через недосягнення повноліття, недієздатність або обмежену дієздатність, а законні представники або органи, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси такої особи, не здійснюють або неналежним чином здійснюють її захист;
4. Якщо така особа не спроможна самостійно захистити свої порушені права через недосягнення повноліття або недієздатність, а законні представники або органи, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси такої особи, не здійснюють або неналежним чином здійснюють її захист;
5. Якщо така особа не ефективно захищає свої порушені чи оспорюванні права або не може реалізувати процесуальні повноваження через недосягнення повноліття, не дієздатність, а законні представники або органи, яким законом надано право захищати права, свободи та інтереси такої особи, не здійснюють або неналежним чином здійснюють її захист.

2. Згідно ст. 2. Закону України “Про прокуратуру” від 14.10.2014 року на прокуратуру покладаються функція:

1. Підтримання державного обвинувачення та цивільного позову в суді;
2. Підтримання державного обвинувачення та обрання запобіжного заходу в суді;
3. Підтримання державного обвинувачення в суді;
4. Підтримання державного обвинувачення в міжнародному співробітництві;
5. Підтримання обвинувачення та зняття обвинувачення в суді у випадках передбачених законом.

3. Інформація по проведенню конкурсу на відбір кандидатів на посаду прокурора місцевої прокуратури розміщується:

1. На офіційному веб-сайті Вищій школі прокуратури України не пізніше ніж за 10 днів до проведення конкурсу;

2. На офіційному веб-сайті кваліфікаційно дисциплінарної комісії прокуратури не пізніше ніж за 30 днів до проведення конкурсу;
3. На офіційному веб-сайті Вищій школі прокуратури України не пізніше ніж за 15 днів до проведення конкурсу;
4. На офіційному веб-сайті кваліфікаційно дисциплінарної комісії прокуратури не пізніше ніж за 20 днів до проведення конкурсу;
5. На офіційному веб-сайті кваліфікаційно дисциплінарної комісії прокуратури не пізніше ніж за 10 днів до проведення конкурсу.

4. Генеральну прокуратуру України очолює Генеральний прокурор України, який має:

1. Першого заступника та шістьох заступників, а також заступника Генерального прокурора України - Головного військового прокурора;
2. Першого заступника та чотирьох заступників, а також заступника Генерального прокурора України - Головного військового прокурора;
3. Першого заступника та трьох заступників, а також заступника Генерального прокурора України - Головного військового прокурора;
4. Першого заступника та п'ятьох заступників, а також заступника Генерального прокурора України - Головного військового прокурора;
5. Першого заступника та чотирьох заступників, а також заступника Генерального прокурора України - Головного військового прокурора та заступника генерального прокурора – Головного прокурора антикорупційної прокуратури.

5. До засад діяльності прокуратури відповідно до ст. 2 Закону України «Про Прокуратуру» відноситься:

1. Презумпції невинуватості; презумпція послідовності; презумпція змагальності;
2. Презумпція змагальності;
3. Презумпція невинуватості;
4. Презумпція невинуватості; презумпція змагальності;
5. Презумпція послідовності.

6. Прокурором регіональної прокуратури може бути призначений громадянин України, який:

1. Має вищу юридичну освіту та стаж роботи в галузі права не менше трьох років;
2. Має стаж роботи в галузі права не менше трьох років;
3. Має вищу юридичну освіту та стаж роботи в галузі права не менше двох років;
4. Має стаж роботи в галузі права не менше двох років;

5. Має вищу юридичну освіту та стаж роботи в галузі права не менше чотирьох років.

7. Строк повноважень Генерального прокурора становить:

1. Дев'ять років. Одна й та ж особа не може обіймати посаду Генерального прокурора два строки поспіль;
2. Сім років. Одна й та ж особа не може обіймати посаду Генерального прокурора два строки поспіль;
3. Шість років. Одна й та ж особа не може обіймати посаду Генерального прокурора два строки поспіль;
4. П'ять років. Одна й та ж особа не може обіймати посаду Генерального прокурора два строки поспіль;
5. Шість років. Одна й та ж особа може обіймати посаду Генерального прокурора два строки поспіль.

8. Відповідно до вимог щодо інформування про свою діяльність Генеральний прокурор України:

1. Не менше двох разів на рік звітує перед Законодавчим комітетом Верховної Ради України на його пленарному засіданні про діяльність органів прокуратури шляхом надання узагальнених статистичних та аналітичних даних;
2. Не менше одного разу на рік звітує перед Верховною Радою України на пленарному засіданні про діяльність органів прокуратури шляхом надання узагальнених статистичних та аналітичних даних;
3. Не менше двох разів на рік звітує перед Верховною Радою України на пленарному засіданні про діяльність органів прокуратури шляхом надання узагальнених статистичних та аналітичних даних;
4. Не менше одного разу на рік звітує перед Законодавчим комітетом Верховної Ради України на його пленарному засіданні про діяльність органів прокуратури шляхом надання узагальнених статистичних та аналітичних даних;
5. Не менше одного разу на рік звітує перед Вищою Кваліфікаційною комісією прокуратури на її пленарному засіданні про діяльність органів прокуратури шляхом надання узагальнених статистичних та аналітичних даних.

9. Кандидат на посаду прокурора місцевої прокуратури:

1. Обов'язково проходить протягом двох років спеціальну підготовку в Національній академії прокуратури України;
2. Обов'язково проходить протягом шести місяців спеціальну підготовку в Національній академії прокуратури України;
3. Обов'язково проходить протягом одного року спеціальну підготовку в Національній академії прокуратури України;
4. Обов'язково проходить протягом одного року спеціальну підготовку у Вищій кваліфікаційній школі прокуратури України;

5. Обов'язково проходить протягом шести місяців спеціальну підготовку у Вищій кваліфікаційній школі прокуратури України.

10. Прокурором місцевої прокуратури може бути призначений громадянин України, який:

1. Має вищу юридичну освіту, стаж роботи не менше десяти років та володіє державною мовою.;
2. Має вищу юридичну освіту, стаж роботи в галузі права не менше одного року та володіє державною мовою. Має вищою юридичну освіту;
3. Має вищу юридичну освіту, стаж роботи в галузі права не менше трьох років та володіє державною мовою. Має вищою юридичну освіту;
4. Має вищу юридичну освіту, стаж роботи в галузі права не менше двох років та володіє державною мовою. Має вищою юридичну освіту;
5. Має стаж роботи в галузі права не менше двох років та володіє державною мовою. Має вищою юридичну освіту.

Бібліографічний список
до Т. 6

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР.
Дата оновлення: 30.09.2016. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 03.01.2019).
2. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. Дата оновлення: 05.08.2018. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#n384> (дата звернення: 03.01.2019).
3. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 року № 1697-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18> (дата звернення: 23.08.2018).
4. Організація судових та правоохоронних органів : підручник / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого; за ред. І. Є. Марочкіна. – Х. : Право, 2013. – 448 с.
5. Бурбика М. М. Судові та правоохоронні органи (у схемах і таблицях) : навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. С. Уткіна. – Суми : Сумський державний університет, 2016. – 123 с.
6. Лапкін А. В. Організація судових та правоохоронних органів України : навч. посіб. у схемах / А. В. Лапкін. – Вид. 5-те, змін. і допов. – Х. : Право, 2016. – 168 с.
7. Лапкін А. В. Організація судових та правоохоронних органів України : навч. посіб. у схемах / А. В. Лапкін. – Вид. 7-ме, змін. і допов. – Харків : Право, 2018. – 170 с.

ТЕМА 7. Система, організація та функції служби безпеки України

Методичні поради щодо підготовки до даної теми

Для вивчення даної теми необхідно засвоїти поняття, завдання, засади діяльності, правову основу діяльності Служби безпеки України.

Також важливо з'ясувати систему і організацію діяльності, кадри, повноваження, соціальний і правовий захист військовослужбовців і працівників, контроль і нагляд за діяльністю Служби безпеки України.

Під час вивчення цієї теми здобувачі вищої освіти набуватимуть знання про Службу безпеки України як державний орган спеціального призначення з правоохоронними функціями, який забезпечує державну безпеку України. Цей орган забезпечує захист інтересів всіх працівників державних органів, у тому числі працівників поліції. Діяльність Служби безпеки України є гарантією захисту працівників поліції. Разом з тим, діяльність працівників поліції та діяльність працівників Служби безпеки України мають однакову мету, якою є протидія злочинності.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Заповніть таблицю:

Система Служби безпеки України

Центральне управління Служби безпеки України	Регіональні органи	Органи військової контррозвідки

2. Складіть схему за однією з обраних тем:

1. Завдання і функції Служби безпеки України.
2. Система і структура Служби безпеки України.
3. Повноваження Служби безпеки України.

3. Здійсніть підбір джерел наукової та навчальної літератури з цієї теми, які вийшли протягом останніх 3-х років (не менше 5-ти джерел).

3. Підготуйте тестові завдання з даної теми (не менше 5 запитань).

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи наукові тези доповіді за однією з рекомендованих тем. Тема для написання есе та наукових тез доповідей додатково узгоджується з викладачем.

Рекомендовані теми:

1. Основні завдання та напрямки діяльності Служби безпеки України.
2. Поняття та засади діяльності Служби безпеки України.
3. Система і організацію діяльності Служби безпеки України.
4. Склад Центрального управління Служби безпеки України, Регіональних органів Служби безпеки України.
5. Повноваження Служби безпеки України.
6. Правова основа діяльності Служби безпеки України.
7. Соціальний і правовий захист військовослужбовців і працівників Служби безпеки України.
8. Контроль і нагляд за діяльністю Служби безпеки України.

2. Підготуйте кросворд з даної теми.

3. Вирішити тестові завдання:

1. Згідно Закону «Про Службу безпеки України», Служба безпеки України – це:

1. Державний орган спеціального призначення, який забезпечує державну безпеку України;
2. Орган спеціального призначення, який забезпечує державну безпеку України;
3. Державний правоохоронний орган спеціального призначення, який забезпечує державну безпеку України;
4. Спеціальний орган зі специфічними повноваженнями із забезпечення державної безпеки;
5. Правоохоронний орган зі специфічними повноваженнями із забезпечення державної безпеки.

2. Постійний контроль за дотриманням конституційних прав громадян і законодавства в оперативно-розшуковій діяльності та діяльності у сфері охорони державної таємниці органів і підрозділів СБУ, а також контроль за відповідністю виданих СБУ положень, наказів, розпоряджень, інструкцій і вказівок Конституції і законам України здійснюється:

1. Спеціально призначеними Президентом України посадовими особами;
2. Спеціально призначеними Радою Національної безпеки і оборони України посадовими особами;
3. Спеціально призначеними Кабінетом Міністрів України посадовими особами;
4. Спеціально призначеними Верховною Радою України посадовими

особами;

5. Спеціально призначеними Головою СБУ посадовими особами.

3. Рішення колегії СБУ приймаються:

1. Не менше ніж двома третинами голосів і оголошуються наказами Голови Колегії СБУ;
2. Не менше ніж двома третинами голосів і оголошуються наказами Голови Служби безпеки України;
3. Більшістю голосів і оголошуються наказами Голови Колегії СБУ;
4. Більшістю голосів і оголошуються наказами Голови Служби безпеки України;
5. Не менше ніж двома третинами голосів і оголошуються Розпорядженнями Голови СБУ.

4. До складу Центрального управління СБУ входять:

1. Підрозділи захисту національної державності;
2. Підрозділи боротьби з корупцією і організованою злочинною діяльністю;
3. Підрозділ легендування оперативної діяльності;
4. Інформаційно-аналітичні підрозділи;
5. Всі відповіді вірні.

5. У межах своєї компетенції Центральне управління Служби безпеки України:

1. Вносить до Верховної Ради пропозиції про видання актів з питань збереження державної таємниці, обов'язкових для виконання органами державного управління, підприємствами, установами, організаціями і громадянами;
2. Вносить Голові служби безпеки України пропозиції про видання актів з питань збереження державної таємниці, обов'язкових для виконання органами державного управління, підприємствами, установами, організаціями і громадянами;
3. Вносить Прем'єр міністру України пропозиції про видання актів з питань збереження державної таємниці, обов'язкових для виконання органами державного управління, підприємствами, установами, організаціями і громадянами;
4. Вносить Президенту України пропозиції про видання актів з питань збереження державної таємниці, обов'язкових для виконання органами державного управління, підприємствами, установами, організаціями і громадянами;
5. Вносить Секретарю Національної безпеки і оборони пропозиції про видання актів з питань збереження державної таємниці, обов'язкових для виконання органами державного управління, підприємствами, установами, організаціями і громадянами.

6. Служба безпеки України підпорядкована:

1. Кабінету Міністрів України;
2. Раді Національної безпеки і оборони;
3. Президенту України;
4. Президенту та Кабінету Міністрів України;
5. Раді Національної безпеки і оборони та Президенту України.

7. До складу Центрального управління СБУ входять:

1. Апарат Голови Служби безпеки України
2. Підрозділи оперативного документування;
3. Адміністративно-технічний підрозділ;
4. Підрозділ зв'язку;
5. Всі відповіді вірні.

8. Завданням Служби безпеки України є захист:

1. Оборонного потенціалу України;
2. Контррозвідувального потенціалу України;
3. Економічного потенціалу України;
4. Хіміко-технологічного потенціалу України;
5. Науково-технічного потенціалу України.

9. Постійний контроль за діяльністю Служби безпеки України, дотриманням нею законодавства здійснюється:

1. Радою Національної безпеки і оборони України;
2. Кабінету Міністрів України;
3. Президентом України;
4. Верховною Радою України;
5. Головою СБУ та Вищою Радою правосуддя.

10. Положення про Антитерористичний центр при Службі безпеки України затверджується:

1. Головою Ради Національної безпеки і оборони України - за поданням Колегії СБУ;
2. Головою СБУ - за поданням Голови Колегії СБУ;
3. Президентом України - за поданням Кабінету Міністрів України;
4. Президентом України - за поданням Голови СБУ;
5. Головою Колегії СБУ – за поданням Голови СБУ.

Бібліографічний список

до Т. 7

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР.
Дата оновлення: 30.09.2016. URL:
<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>(дата звернення: 03.01.2019).

2. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. Дата оновлення: 05.08.2018. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#n384> (дата звернення: 03.01.2019).

3. Про Службу безпеки України: Закон України від 25 березня 1992 року № 2229-XII URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-12> (дата звернення: 03.01.2019).

4. Організація судових та правоохоронних органів: підручник / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого; за ред. І.Є. Марочкіна. – Х. : Право, 2013. – 448 с.

5. Бурбика М. М. Судові та правоохоронні органи (у схемах і таблицях) : навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. С. Уткіна. – Суми : Сумський державний університет, 2016. – 123 с.

6. Лапкін А. В. Організація судових та правоохоронних органів України : навч. посіб. у схемах / А. В. Лапкін. – Вид. 5-те, змін. і допов. – Х. : Право, 2016. – 168 с.

7. Лапкін А. В. Організація судових та правоохоронних органів України : навч. посіб. у схемах / А. В. Лапкін. – Вид. 7-ме, змін. і допов. – Харків : Право, 2018. – 170 с.

ТЕМА 8. Система, структура та функції Державного бюро розслідувань

Методичні поради щодо підготовки до даної теми

Вивчення цієї теми слід розпочати з поняття, правових засад організації та діяльності, завдань, структури і чисельності, повноважень Державного бюро розслідувань.

Особлива увагу необхідно приділити вивченню компетенції Державного бюро розслідувань, питанням його взаємодії з іншими державними органами. Важливо з'ясувати правовий статус працівників ДБР: осіб рядового і начальницького складу, державних службовців, а також працівників, які уклали трудовий договір із ДБР. Обов'язково слід звернути увагу щодо правового статусу державного службовця згідно з чинним законодавством України.

Знання із даної теми допоможуть курсантам в отриманні навичок відмежування компетенції працівників Державного бюро розслідувань від компетенції працівників Національної поліції України у розкритті злочинів та викритті винних у їх вчиненні осіб.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Заповніть порівняльну таблицю.

Вимоги до керівників Державного бюро розслідувань

Директор Державного бюро розслідувань	Перший заступник Директора Державного бюро розслідувань	Заступник Директора Державного бюро розслідувань

2. Складіть схему за однією з обраних тем:

1. Вимоги до працівників Державного бюро розслідувань.
2. Структура та чисельність Державного бюро розслідувань.
3. Повноваження Державного бюро розслідувань.

3. Здійсніть підбір джерел наукової та навчальної літератури з цієї теми, які вийшли протягом останніх 3-х років (не менше 5-ти джерел).

4. Підготуйте тестові завдання з даної теми (не менше 5 запитань).

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи наукові тези доповіді за однією з рекомендованих тем. Тема для написання есе та наукових тез доповідей додатково узгоджується з викладачем.

Рекомендовані теми:

1. Поняття та структура Державного бюро розслідувань.
2. Правові засади діяльності Державного бюро розслідувань.
3. Основні засади організації та діяльності Державного бюро розслідувань.
4. Завдання Державного бюро розслідувань.
5. Реалізація повноважень Державного бюро розслідувань.
6. Повноваження Державного бюро розслідувань.
7. Соціальний, правовий захист та відповідальність працівників державного бюро розслідувань.

2. Підготуйте кросворд з даної теми.

3. Вирішити тестові завдання:

1. Яким є правовий статус Державного бюро розслідувань відповідно до Закону України «Про Державне бюро розслідувань»?

1. Державний орган виконавчої влади, який захищає життя, здоров'я, права і свободи громадян, власність, природне середовище, інтереси суспільства і держави від протиправних посягань;
2. Державний озброєний орган виконавчої влади, який захищає життя, здоров'я, права і свободи громадян, природне середовище, інтереси суспільства і держави від протиправних посягань;
3. Центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічного порядку та громадської безпеки;
4. Центральний орган виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до його компетенції;
5. Державний орган з правоохоронними функціями.

2. Що із зазначеного створює правові засади діяльності Державного бюро розслідувань?

1. Конституція України, Закон України «Про державне бюро розслідувань», Кримінальний, Кримінальний процесуальний кодекси України;
2. Конституція України, міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, Закон України «Про державне бюро розслідувань» та інші закони України, а також інші нормативно-правові акти, прийняті на їх основі;
3. Конституція України, Закони України «Про державне бюро розслідувань», «Про оперативно-розшукову діяльність», «Про прокуратуру», «Про Національну поліцію», «Про Службу безпеки України»;
4. Конституція України, Закон України «Про державне бюро розслідувань», відомчі накази та Інструкції, які не суперечать цьому Закону;
5. Конституція України, Закон України «Про державне бюро розслідувань» та інші закони.

3. На яких засадах ґрунтується діяльність Державного бюро розслідувань?

1. Верховенства права, законності, справедливості, неупередженості, незалежності і персональної відповідальності, відкритості та прозорості, політичної нейтральності і позапартійності, єдиноначальності у поєднанні з колективним способом реалізації окремих повноважень;
2. Верховенства права, законності, поєднання гласних і негласних заходів;
3. Верховенства права, законності, взаємодії з державними органами, населенням, неурядовими або громадськими організаціями;
4. Конспірації, конфіденційності, відповідності та адекватності використання оперативно-розшукових заходів ступеню суспільної небезпечності протиправної діяльності;
5. Гласності та відкритості.

4. Чи допускається незаконне втручання державних органів, органів місцевого самоврядування, їхніх посадових і службових осіб, політичних партій, громадських об'єднань, інших фізичних або юридичних осіб у діяльність Державного бюро розслідувань?

1. Допускається лише у випадках, пов'язаних з необхідністю отримання оперативної інформації;
2. Допускається у випадках, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини;
3. Забороняється;
4. Допускається у випадках, визначених законом, і лише у зв'язку з оперативною необхідністю;
5. Допускається з дозволу суду.

5. Чи допускаються будь-які вказівки, пропозиції, вимоги, доручення, спрямовані до Державного бюро розслідувань та його працівників, що стосуються питань досудового розслідування в конкретних кримінальних провадженнях?

1. Допускаються лише у випадках, пов'язаних з необхідністю отримання оперативної інформації;
2. Допускаються у випадках, визначених законом, і лише в інтересах національної безпеки, економічного добробуту та прав людини;
3. Допускаються у випадках, визначених законом, і лише у зв'язку з оперативною необхідністю;
4. Не допускаються, є неправомірними і не підлягають виконанню;
5. Забороняється.

6. Як повинен діяти працівник Державного бюро розслідувань у разі отримання будь-якої вказівки, пропозиції, вимоги, доручення, спрямованих до Державного бюро розслідувань та його працівників, що стосуються питань досудового розслідування в конкретних кримінальних провадженнях?

1. Невідкладно інформувати про це в письмовій формі Генерального прокурора України;
2. Інформувати відповідні державні органи про відомі факти та дані, що свідчать про втручання в діяльність Державного бюро розслідувань;
3. Невідкладно інформувати про це в письмовій формі Директора Державного бюро розслідувань;
4. Врахувати дані вказівки, пропозиції, вимоги, доручення під час досудового розслідування в конкретних кримінальних провадженнях;
5. Не враховувати такі вказівки.

7. Що із зазначеного є одним із завдань Державного бюро розслідувань?

1. Виявлення і розслідування злочинів, вчинених службовими особами, які займають особливо відповідальне становище;

2. Запобігання, виявлення, припинення, розкриття і розслідування злочинів, вчинених службовими особами Національного антикорупційного бюро України, заступником Генерального прокурора України – керівником Спеціалізованої антикорупційної прокуратури або іншими прокурорами Спеціалізованої антикорупційної прокуратури;
3. Проведення оперативно-розшукових заходів, слідчих (розшукових) та негласних слідчих (розшукових) дій щодо злочинів, вчинених будь-якими службовими особами;
4. Пошук і фіксація фактичних даних про протиправні діяння службових осіб, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України;
5. Розкриття службових злочинів.

8. Чи відноситься до завдань Державного бюро розслідувань запобігання, виявлення, припинення, розкриття і розслідування злочинів, вчинених керівником Спеціалізованої антикорупційної прокуратури або іншими прокурорами Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, коли досудове розслідування цих злочинів віднесено до підслідності детективів підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України?

1. Так, відноситься, але тільки за дорученням Генерального прокурора України;
2. Ні, не відноситься;
3. Так, відноситься;
4. Так, відноситься, але лише за згодою детективів підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України;
5. Відноситься за дорученням директора Державного бюро розслідувань.

9. Що із зазначеного відноситься до завдань Державного бюро розслідувань?

1. Отримання інформації про факти та обставини, що не мають ознак кримінального правопорушення, проте відповідно до законодавства України потребують перевірки;
2. Запобігання, виявлення, припинення, розкриття і розслідування злочинів;
3. Виявлення, припинення і розслідування злочинів щодо розголошення відомостей військового характеру, що становлять державну таємницю, або втрати документів чи матеріалів, що містять такі відомості;
4. Пошук і фіксація фактичних даних про протиправні діяння окремих осіб та груп, відповідальність за які передбачена Кримінальним кодексом України, розвідувально-підривну діяльність спеціальних служб іноземних держав та організацій з метою припинення правопорушень та в інтересах кримінального судочинства, а також отримання інформації в інтересах безпеки громадян, суспільства і держави;
5. Фіксація фактичних даних про вчинення злочину.

10. Що із зазначеного належить до повноважень Державного бюро розслідувань, які цей орган виконує відповідно до покладених на нього завдань та у межах своєї компетенції?

1. Організовує проведення досліджень з питань вивчення ситуації щодо злочинності в Україні;
2. Здійснює моніторинг та контроль за виконанням актів законодавства з питань протидії злочинності;
3. Формує та реалізує державну політику у сфері протидії злочинності, розробляє проекти нормативно-правових актів з цих питань;
4. Бере участь у формуванні та реалізації державної політики у сфері протидії злочинності, вносить відповідні пропозиції на розгляд Кабінету Міністрів України;
5. Здійснювати обмеження конституційних прав громадян по рішенням суду.

Бібліографічний список

до Т. 8

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 30.09.2016. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>(дата звернення: 03.01.2019).
2. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. Дата оновлення: 05.08.2018. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#n384> (дата звернення: 03.01.2019).
3. Про Державне бюро розслідувань: Закон України від 12 листопада 2015 року № 794-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/794-19>(дата звернення: 03.01.2019).
4. Організація судових та правоохоронних органів: підручник / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого; за ред. І.Є. Марочкіна. – Х. : Право, 2013. – 448 с.
5. Бурбика М. М. Судові та правоохоронні органи (у схемах і таблицях) : навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. С. Уткіна. – Суми : Сумський державний університет, 2016. – 123 с.
6. Лапкін А. В. Організація судових та правоохоронних органів України : навч. посіб. у схемах / А. В. Лапкін. – Вид. 5-те, змін. і допов. – Х. : Право, 2016. – 168 с.
7. Лапкін А. В. Організація судових та правоохоронних органів України : навч. посіб. у схемах / А. В. Лапкін. – Вид. 7-ме, змін. і допов. – Харків : Право, 2018. – 170 с.

ТЕМА 9. Національна поліція України

Методичні поради щодо підготовки до даної теми

Національна поліція України – центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку. Діяльність поліції спрямовується та координується Кабінетом Міністрів України через Міністра внутрішніх справ України згідно із законом. Поліція призначена для забезпечення публічної безпеки і порядку, охорони прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави, протидії злочинності, надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги. У процесі своєї діяльності Національна поліція України взаємодіє із іншими судовими і правоохоронними органами. При цьому необхідно мати на увазі, що саме на органи поліції законом покладено найбільше коло завдань у сфері реалізації державної політики у боротьбі зі злочинністю та охороні широкого кола суспільних відносин від протиправних посягань. Саме ці обставини й обумовлюють провідне місце Національної поліції України у системі правоохоронних органів.

Під час підготовки самостійної роботи слід з'ясувати поняття, завдання, правову основу діяльності, принципи діяльності, повноваження, контроль, фінансове та матеріально-технічне забезпечення поліції.

Також важливо проаналізувати соціальний захист поліцейських, систему, статус поліцейських, поліцейські заходи та громадський контроль за діяльністю поліції. Саме від засвоєння знань цієї теми залежить розуміння особливостей змісту діяльності працівників поліції.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Система Національної поліції України

Центральний орган управління Національною поліцією України	Територіальні органи Національної поліції України

2. Складіть схему за однією з обраних тем:

1. Поліція та її підрозділи.
2. Поліцейські заходи примусу.
3. Повноваження Національної поліції України.

3. Здійсніть підбір джерел наукової та навчальної літератури з цієї теми, які вийшли протягом останніх 3-х років (не менше 5-ти джерел).

4. Підготуйте тестові завдання з даної теми (не менше 5 запитань).

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи наукові тези доповіді за однією з рекомендованих тем. Тема для написання есе та наукових тез доповідей додатково узгоджується з викладачем.

Рекомендовані теми:

1. Поняття та система Національної поліції України;
2. Правова основа діяльності Національної поліції України.
3. Завдання Національної поліції України.
4. Повноваження Національної поліції України.
5. Поняття поліцейських заходів та їх види.
6. Принципи діяльності Національної поліції України.
7. Фінансове та матеріально-технічне забезпечення поліції.
8. Громадський контроль за діяльністю поліції.

2. Підготуйте кросворд з даної теми.

3. Вирішити тестові завдання:

1. Завдання Національної поліції:

1. Забезпечення публічної безпеки і порядку;
2. Охорона прав і свобод людини, а також інтересів суспільства і держави;
3. Забезпечення особистої безпеки осіб, які підлягають захисту;
4. Протидія злочинності;
5. Надання в межах, визначених законом, послуг з допомоги особам, які з особистих, економічних, соціальних причин або внаслідок надзвичайних ситуацій потребують такої допомоги.

2. У складі поліції не функціонують підрозділи:

1. Кримінальна поліція;
2. Дізнання;
3. Патрульна поліція;
4. Органи досудового розслідування;
5. Поліція охорони.

3. Керівником та заступниками керівника поліції може бути призначена особа, яка:

1. Відповідає загальним умовам вступу на службу в поліцію; має вищу повну юридичну освіту; має стаж роботи в галузі права не менш як п'ять років; має досвід роботи на керівних посадах не менш як п'ять років;
2. Відповідає загальним умовам вступу на службу в поліцію, має вищу повну юридичну освіту; має стаж роботи в галузі права не менш як п'ять років; має досвід роботи на керівних посадах не менш як сім років;
3. Відповідає загальним умовам вступу на службу в поліцію; має вищу повну юридичну освіту; має стаж роботи в галузі права не менш як сім років; має досвід роботи на керівних посадах не менш як п'ять років;
4. Відповідає загальним умовам вступу на службу в поліцію; має юридичну освіту; має стаж роботи в галузі права не менш як сім років; має досвід роботи на керівних посадах не менш як п'ять років;
5. Відповідає загальним умовам вступу на службу в поліцію; має вищу юридичну освіту; має стаж роботи в галузі права не менш як дев'ять років; має досвід роботи на керівних посадах не менш як сім років.

4. Повноваження поліції у сфері інформаційно-аналітичного забезпечення:

1. Формує бази (банки) даних, що входять до єдиної інформаційної системи Міністерства внутрішніх справ України;
2. Моніторинг ай-пи адресів;
3. Користується базами (банками) даних Міністерства внутрішніх справ України та інших органів державної влади;
4. Здійснює інформаційно-пошукову та інформаційно-аналітичну роботу;
5. Здійснює інформаційну взаємодію з іншими органами державної влади України, органами правопорядку іноземних держав та міжнародними організаціями.

5. До превентивних поліцейських заходів не відноситься:

1. Перевірка документів особи;
2. Опитування особи;
3. Особистий обшук особи;
4. Зупинення транспортного засобу;
5. Проникнення до житла чи іншого володіння особи.

6. Систему поліції складають:

1. Науково-дослідні установи органу поліції;
2. Установи забезпечення діяльності поліції;
3. Департамент поліції;
4. Центральний орган управління поліцією;
5. Територіальні органи поліції.

7. Керівник поліції призначається на посаду та звільняється з посади:

1. Кабінетом Міністрів України за поданням Міністра внутрішніх справ України;

2. Міністром внутрішніх справ України;
3. Кабінетом Міністрів України за поданням Прем'єр-міністра України відповідно до пропозицій Міністра внутрішніх справ України;
4. Прем'єр-міністром України відповідно до подання Міністра внутрішніх справ України;
5. Президентом України за поданням Міністра внутрішніх справ України.

8. На службу в поліції можуть бути прийняті:

1. Громадяни України віком від 18 років, які мають середню освіту, незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, які володіють українською мовою;
2. Громадяни України віком від 18 років, які мають повну загальну середню освіту, незалежно від політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, які володіють українською мовою;
3. Громадяни України віком від 18 років, які мають повну загальну середню освіту, незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, які володіють українською мовою;
4. Громадяни України віком від 18 років, які мають повну загальну середню освіту, незалежно від раси, кольору шкіри, політичних, релігійних та інших переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, які володіють українською мовою;
5. Громадяни України віком від 18 років, які мають повну загальну середню освіту, незалежно від раси, кольору шкіри, політичних переконань, статі, етнічного та соціального походження, майнового стану, місця проживання, які володіють українською мовою.

9. Який порядок фіксування дії поліцейського щодо отримання ним інформації з єдиної інформаційної системи МВС:

1. Факт отримання інформації фіксується у спеціальному журналі, ведення якого покладається на службу інформаційних технологій МВС України;
2. Факт отримання інформації фіксується у спеціальному електронному журналі, ведення якого покладається на службу інформаційних технологій МВС України;
3. Факт отримання інформації фіксується у спеціальному електронному блокноті, ведення якого покладається на службу інформаційних технологій МВС України;

4. Факт отримання інформації фіксується у спеціальному електронному архіві, ведення якого покладається на службу інформаційних технологій МВС України;
5. Факт отримання інформації фіксується у спеціальному реєстрі отримання електронної інформації, ведення якого покладається на службу інформаційних технологій МВС України.

10. При отриманні поліцейським інформації з єдиної інформаційної системи МВС обов'язково фіксується:

1. Прізвище, ім'я, по батькові поліцейського, вид отриманої інформації, реєстр, з якого отримувалася інформація, час отримання інформації та інші дані, необхідні для ідентифікації поліцейського, який отримував інформацію з реєстрів;
2. Прізвище, ім'я, по батькові поліцейського, вид отриманої інформації, реєстр, з якого отримувалася інформація, час отримання інформації та інші дані, необхідні для ідентифікації поліцейського, який отримував інформацію з реєстрів;
3. Номер спеціального жетона поліцейського, вид отриманої інформації, реєстр, з якого отримувалася інформація, час отримання інформації та інші дані, необхідні для ідентифікації поліцейського, який отримував інформацію з реєстрів;
4. Прізвище, ім'я, по батькові та номер спеціального жетона поліцейського, вид отриманої інформації, реєстр, з якого отримувалася інформація, час отримання інформації та інші дані, необхідні для ідентифікації поліцейського, який отримував інформацію з реєстрів;
5. Прізвище, ім'я, по батькові та номер спеціального жетона поліцейського, вид отриманої інформації, час отримання інформації та інші дані, необхідні для ідентифікації поліцейського, який отримував інформацію з реєстрів.

Бібліографічний список

до Т. 9

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 р. № 254к/96-ВР. Дата оновлення: 30.09.2016. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 03.01.2019).
2. Кримінальний процесуальний кодекс України : Закон України від 13.04.2012 р. № 4651-VI. Дата оновлення: 05.08.2018. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#n384> (дата звернення: 03.01.2019).
3. Про Національну поліцію: Закон України від 02 липня 2015 року № 580-VIII. URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/580-19>(дата звернення: 03.01.2019).
4. Про Дисциплінарний статут Національної поліції України: Закон України від 15 березня 2018 року № 2337-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2337-19>(дата звернення: 03.01.2019).

5. Організація судових та правоохоронних органів: підручник / Нац. юрид. акад. України ім. Я. Мудрого; за ред. І.Є. Марочкіна. – Х. : Право, 2013. – 448 с.

6. Бурбика М. М. Судові та правоохоронні органи (у схемах і таблицях) : навчальний посібник / М. М. Бурбика, М. С. Уткіна. – Суми : Сумський державний університет, 2016. – 123 с.

7. Лапкін А. В. Організація судових та правоохоронних органів України : навч. посіб. у схемах / А. В. Лапкін. – Вид. 5-те, змін. і допов. – Х. : Право, 2016. – 168 с.

8. Лапкін А. В. Організація судових та правоохоронних органів України : навч. посіб. у схемах / А. В. Лапкін. – Вид. 7-ме, змін. і допов. – Харків : Право, 2018. – 170 с.

ТЕМА 10. Органи досудового розслідування

Методичні поради щодо підготовки до даної теми

Органами досудового розслідування (органами, що здійснюють дізнання і досудове слідство) є: 1) слідчі підрозділи органів Національної поліції; органів безпеки; органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства; органів державного бюро розслідувань; органів Державної кримінально-виконавчої служби України; 2) підрозділ детективів, підрозділ внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України.

Такий широкий та водночас вичерпний перелік органів досудового розслідування зобов'язує чітко вивчити права та повноваження, організацію діяльності, систему. Під час вивчення цієї теми здобувачі вищої освіти набуватимуть знання про органи досудового розслідування, одним із яких є слідчі підрозділи органів Національної поліції. Здобувачі вищої освіти у межах даної теми розглядатимуть кримінальний процесуальний аспект діяльності працівників поліції, тобто сукупність дій останніх щодо захисту особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений, жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу і щоб до кожного учасника кримінального провадження була застосована належна правова процедура.

Знання цієї теми становлять важливе значення для кримінальної процесуальної діяльності працівників поліції, оскільки сприятимуть виконанню завдань кримінального провадження. Також важливо з'ясувати

систему і організацію діяльності, кадри, повноваження, соціальний і правовий захист військовослужбовців і працівників, контроль і нагляд за діяльністю Служби безпеки України.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Заповніть порівняльну таблицю.

Вимоги до слідчих різних органів досудового розслідування

Вимоги до слідчого Державного бюро розслідувань	Вимоги до слідчого Національної поліції	Вимоги до слідчого Національного антикорупційного бюро

2. Складіть схему за однією з обраних тем:

1. Права слідчого Національної поліції.
2. Права слідчого Державного бюро розслідувань.
3. Права слідчого НАБУ.

3. Здійсніть підбір джерел наукової та навчальної літератури з цієї теми, які вийшли протягом останніх 3-х років (не менше 5-ти джерел).

4. Підготуйте тестові завдання з даної теми (не менше 5 запитань).

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи наукові тези доповіді за однією з рекомендованих тем. Тема для написання есе та наукових тез доповідей додатково узгоджується з викладачем.

Рекомендовані теми:

1. Принципи на основі яких будуть своєю діяльністю органи досудового розслідування.
2. Завдання органів досудового розслідування.
3. Повноваження органів досудового розслідування.
4. Організація діяльності органів досудового розслідування органів Національної поліції України.
5. Організація взаємодії органів досудового розслідування Національної поліції України з іншими підрозділами Національної поліції.

6. Вимоги до слідчого Національної поліції України.
7. Відповідальність слідчого Національної поліції України.
8. Сутність незалежності слідчого на досудовому розслідуванні.

2. Підготуйте кросворд з даної теми (не менше 15 запитань).

3. Вирішити тестові завдання:

1. Який орган не є органом досудового розслідування:

- a) слідчі підрозділи Національної поліції;
- b) слідчі підрозділи Державної прикордонної служби України;
- c) слідчі підрозділи органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства;
- d) слідчі підрозділи органів державного бюро розслідувань.

2. Які види відповідальності слідчих Національної поліції:

- a) кримінальна, адміністративна, дисциплінарна;
- b) адміністративна, цивільно-правова;
- c) кримінальна, адміністративна, цивільно-правова та дисциплінарна;
- d) кримінальна, цивільно-правова.

3. У складі поліції функціонують:

- a) кримінальна поліція, патрульна поліція, органи досудового розслідування, поліція охорони, спеціальна поліція, поліція особливого призначення;
- b) Міністерство внутрішніх справ, кримінальна поліція, патрульна поліція;
- c) поліція громадської безпеки, спеціальна поліція, поліція особливого призначення;
- d) органи досудового розслідування, поліція охорони, спеціальна поліція, Національне антикорупційне бюро України.

4. Досудове розслідування здійснюють слідчі органу досудового розслідування:

- a) одноособово або слідчою групою
- b) одноособово;
- c) слідчою групою.

5. Чи вірно це твердження: При досудовому розслідуванні кримінальних проступків у встановлених законом випадках повноваження слідчого органу досудового розслідування можуть здійснюватися співробітниками інших підрозділів органів Національної поліції, органів безпеки, органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства, органів Державної кримінально-виконавчої служби України?

- a) так;
- b) ні
- c) можливо.

6. Чи може начальник слідчого підрозділу Національної поліції відсторонювати слідчого від проведення досудового розслідування вмотивованою постановою за ініціативою прокурора або з власної ініціативи з наступним повідомленням прокурора та призначати іншого слідчого за наявності підстав, передбачених цим Кодексом, для його відводу або у разі неефективного досудового розслідування?

- a) так;
- b) ні
- c) можливо.

7. Чи може начальник слідчого підрозділу Національної поліції погоджувати проведення слідчих (розшукових) дій та продовжувати строк їх проведення у випадках, передбачених КПК?

- a) так;
- b) ні
- c) можливо.

8. Яка стаття Кримінального процесуального кодексу України встановлює права та обов'язки керівника органу досудового розслідування?

- a) ст.38 КПК;
- b) ст.39 КПК;
- c) ст.40 КПК.

Бібліографічний список

до Т. 10

1. Конституція України від 28.06.1996 / Відомості Верховної Ради, 1996. – № 30. – ст.141.
2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 р. / URL:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/4651-17>
3. Про адвокатуру та адвокатську діяльність. Закон України від 05.07.2012 р. / URL:<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/5076-17>
4. Про запобігання корупції. Закон України від 14.10.2014 р. / URL:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
5. Про державне бюро розслідувань. Закон України від 05.01.2017 р. / URL:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/794-19>

6. Про Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України. Закон України від 22.02.2006 р./ URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3460-15>

7. Про Національну поліцію. Закон України від 02.07.2015 р./ URL:<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/580-19>

8. Про затвердження Порядку виконання Державним казначейством України рішень суду щодо відшкодування шкоди, завданої громадянину незаконними діями органів дізнання, досудового слідства, прокуратури, а також судів. Наказ Міністерства фінансів України та Державного казначейства України № 28 від 02.02.2007 р./ URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0149-07>

9. Про Міністерство внутрішніх справ України. Положення, затвержене постановою Кабінету Міністрів України № 878 від 28.10.2015 р./ URL:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/878-2015-%D0%BF>

10. Про організацію діяльності органів досудового розслідування Національної поліції України. Наказ МВС від 06.07.2017 р./ URL:<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17>

11. Про організацію прокурорського нагляду за додержанням законів органами, які проводять оперативно-розшукову діяльність. Наказ Генеральної прокуратури України № 4/1 гн від 03.12.2012 р./ URL:http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/GP12041.html

12. Про затвердження інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні. Наказ МВС № 575 від 07.07.2017 р./ URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17>

13. Про затвердження інструкції з організації обліку та руху кримінальних проваджень. Наказ МВС № 681 від 06.08.2012 р./ URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0884-16>

14. Про затвердження інструкції з організації реагування на заяви та повідомлення про кримінальні, адміністративні правопорушення або події та оперативного інформування в органах (підрозділах) Національної поліції України. Наказ МВС № 111 від 16.02.2018 р./ URL:<http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0371-18>

15. Про організацію роботи з питань статистики, ведення Єдиного реєстру досудових розслідувань та нагляду за обліком кримінальних правопорушень, наказ Генеральної прокуратури України. Наказ Генеральної прокуратури України № 139 від 06.04.2016 р./ URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0680-16>

ТЕМА 11. Органи та установи юстиції України

Методичні поради щодо підготовки до даної теми

Органи юстиції України – це система органів виконавчої влади, яку очолює Міністерство юстиції України, призначенням якої є формування та забезпечення реалізації державної правової політики та виконання інших завдань, визначених законодавством. До системи органів юстиції належать Міністерство юстиції України та його територіальні органи: а) головні управління юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі; б) районні, районні у містах, міські (міст обласного значення), міськрайонні, міжрайонні управління юстиції.

У результаті вивчення вказаної теми здобувачі вищої освіти набуватимуть знання про органи та установи юстиції, що є важливим для діяльності працівників поліції, тому що останні як і представники органів та установ юстиції згідно ст. 2 Указу Президента «Про затвердження положення про Державну виконавчу службу України» призначені для організації в межах своїх повноважень виконання Конституції та Законів України, актів Президента України, Кабінету Міністрів України, додержання прав і свобод людини та громадянина, здійснювати контроль за їх реалізацією. Засвоєння знань із вказаної теми сприятиме виконанню працівниками поліції завдань, що містяться у ст. 2 Закону України «Про Національну поліцію».

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Заповніть порівняльну таблицю.

Основні завдання Міністерства юстиції України	Основні повноваження Міністерства юстиції України	Основні обов'язки Міністерства юстиції України

2. Складіть схему за однією з обраних тем:

1. Повноваження щодо загального управління у сфері надання безоплатної первинної правової
2. Права міністра юстиції України.
3. Права державного секретаря міністерства юстиції.

3. Здійсніть підбір джерел наукової та навчальної літератури з цієї теми, які вийшли протягом останніх 3-х років (не менше 5-ти джерел).

4. Підготуйте тестові завдання з даної теми (не менше 5 запитань).

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи наукові тези доповіді за однією з рекомендованих тем. Тема для написання есе та наукових тез доповідей додатково узгоджується з викладачем.

Рекомендовані теми:

1. Поняття та система Міністерства юстиції ;
2. Правова основа діяльності Міністерства юстиції України.
3. Завдання та повноваження Міністерства юстиції України.
4. Повноваження Міністерства юстиції України у сфері банкрутства.
5. Права міністерства юстиції України.
6. Адміністративні послуги, що надаються Міністерством юстиції України.
7. Структура Міністерства юстиції України та напрямки діяльності.
8. Повноваження державної реєстрації та нотаріату Міністерства юстиції України.
9. Права і повноваження державної кримінально-виконавчої служби.
10. Права та повноваження державної виконавчої служби.

2. Підготуйте кросворд з даної теми.

4. Вирішити тестові завдання:

1. Хто наразі перебуває на посаді Міністра юстиції України?

- a) Петренко Павло Дмитрович
- b) Севастьянова Наталія Іларіоновна
- c) Онищенко Ганна Володимирівна
- d) Гецадзе Гія Гізойович

2. Установи та органи юстиції:

- a) Державні нотаріальні контори, науково-дослідні установи судових експертиз, підрозділи з питань банкрутства;
- b) Державні нотаріальні контори, науково-дослідні установи судових експертиз, підрозділи з питань банкрутства, представники урядового уповноваженого у справах Європейського суду з прав людини;
- c) Державні нотаріальні контори, науково-дослідні установи судових експертиз.

3. Органи, що координуються через Міністра юстиції:

- a) Державна архівна служба України, Державна виконавча служба України, Державна пенітенціарна служба України, Державна реєстраційна служба України, Державна служба України з питань захисту персональних даних;
- b) Державна архівна служба України, Державна виконавча служба України, Державна пенітенціарна служба України;
- c) Державна архівна служба України, Державна виконавча служба України, Державна пенітенціарна служба України, Державна служба України з питань захисту персональних даних.

4. Чи має право Міністерство юстиції залучати спеціалістів центральних і місцевих органів виконавчої влади, підприємств, установ та організацій (за погодженням з їх керівниками), вчених, представників інститутів громадянського суспільства (за згодою) до розгляду питань, що належать до компетенції Міністерства?

- a) так;
- b) ні;
- c) не частіше 3 разів на рік;
- d) не частіше 5 разів на рік.

5. Які нормативно - правові документи видає Міністерство юстиції?

- a) накази;
- b) постанови;
- c) закони;
- d) ухвали.

6. Міністр юстиції України призначається на посаду та звільняється:

- a) призначається на посаду за поданням Прем'єр-міністра України і звільняється з посади Президентом України.
- b) призначається на посаду за поданням Прем'єр-міністра України і звільняється з посади ним же.
- c) призначається на посаду за поданням Президентом і звільняється з посади Президентом України.

7. Міністр має першого заступника та заступника Міністра - керівника апарату, які призначаються на посади:

- a) за поданням Прем'єр-міністра України і звільняються з посад Президентом України.
- b) за поданням Прем'єр-міністра України і звільняються з посад Міністром юстиції.
- c) за поданням Міністра юстиції і звільняються з посад Президентом України.

8. Гранична чисельність працівників Мін'юсту України затверджується:

- a) Президентом України;

- b) Кабінетом Міністрів України;
- c) Міністром юстиції.

9. Чи є Мін'юст України юридичною особою? Має печатку із зображенням Державного Герба України і своїм найменуванням, самостійний баланс, рахунки в органах Державної казначейської служби України?

- a) так;
- b) ні;

10. Положення про Міністерство юстиції України затверджено?

- a) Указом Президента України від 6 квітня 2011 року № 395/2011
- b) Указом Президента України від 7 квітня 2011 року № 395/2011
- c) Указом Президента України від 8 квітня 2011 року № 395/2011
- d) Указом Президента України від 9 квітня 2011 року № 395/2011

Бібліографічний список до Т. 10

1. Про виконавче провадження. Закон України від 21.04.1999 р./ URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>
2. Про Державну кримінально-виконавчу службу України. Закон України від 23.06.2005 р./ URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2713-15>
3. Про державну службу. Закон України від 10.12.2015 р./ URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
4. Про загальну структуру і чисельність кримінально-виконавчої системи України. Закон України від 02.03.2000 р./ URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1526-14>
5. Про затвердження Положення про Вищу кваліфікаційну комісію нотаріату. Постанова Кабінету Міністрів України № 923 від 31.08.2011 р./ URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/923-2011-%D0%BF>
6. Про затвердження Порядку внесення головними управліннями юстиції Міністерства юстиції України в Автономній Республіці Крим, в областях, містах Києві та Севастополі або Нотаріальною палатою України подання про анулювання свідоцтва про право на зайняття нотаріальною діяльністю та його розгляд Вищою кваліфікаційною комісією нотаріату. Положення, затвержене наказом Міністерства юстиції України № 1904/5 від 28.07.2011 р./ URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0925-11>
7. Про Міністерство юстиції України. Положення, затвержене постановою Кабінету Міністрів України № 228 від 02.07.2014 р./ URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/228-2014-%D0%BF>

ТЕМА 12. Органи охорони державного кордону

Методичні поради щодо підготовки до даної теми

За законодавством України державним кордоном є лінія і вертикальна поверхня, що проходить по цій лінії, які визначають межі території України – суші, вод, надр, повітряного простору. Зі статусом державного кордону пов'язані спеціальні адміністративні режими: режим державного кордону України, прикордонний режим, режим у пунктах пропуску через державний кордон України. Державні органи, громадські організації, посадові особи, а також громадяни зобов'язані дотримуватися режиму державного кордону України, виконувати вимоги прикордонного режиму та режиму в пунктах пропуску через державний кордон України. Орган охорони державного кордону є основним органом у загальній структурі Держприкордонслужби, що безпосередньо виконує поставлені перед Держприкордонслужбою завдання щодо забезпечення недоторканності державного кордону України та бере участь в охороні суверенних прав України в її виключній (морській) економічній зоні, а також здійснює інші повноваження, передбачені законодавством України.

У результаті вивчення вказаної теми здобувачі вищої освіти набуватимуть знання про органи охорони державного кордону, що є важливим для діяльності працівників поліції, оскільки останні мають розрізняти суб'єктів правоохоронної діяльності в середині держави від суб'єктів правоохоронної діяльності на державних кордонах.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Заповніть порівняльну таблицю.

Основні завдання прикордонної авіації	Основні завдання морської охорони	Основні обов'язки прикордонно-службової діяльності Держприкордонслужби

2. Складіть схему за однією з обраних тем:

1. Структура Державної прикордонної служби
2. Напрямки діяльності Державної прикордонної служби.
3. Взаємодія Національної поліції та органів охорони державного кордону.

3. Здійсніть підбір джерел наукової та навчальної літератури з цієї теми, які вийшли протягом останніх 3-х років (не менше 5-ти джерел).

4. Підготуйте тестові завдання з даної теми (не менше 5 запитань).

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи наукові тези доповіді за однією з рекомендованих тем. Тема для написання есе та наукових тез доповідей додатково узгоджується з викладачем.

Рекомендовані теми:

1. Основні завдання, функції та повноваження та напрямки діяльності Державної прикордонної служби ;
2. Порядок перетинання державного кордону громадянами України.
3. Виїзд за кордон неповнолітніх дітей – громадян України.
4. Порядок перетинання кордону іноземцями та особами без громадянства.
5. Права та обов'язки Державної прикордонної служби.
6. Основні завдання Адміністрації Державної прикордонної служби.
7. Правовий статус співробітників прикордонної служби України.
8. Історія Державної прикордонної служби України.
9. Порядок здійснення пропуску осіб до окремих районів Донецької та Луганської областей.

2. Підготуйте кросворд з даної теми.

2. Вирішіть тестові завдання:

1. Хто є головою Державної прикордонної служби?

- a) Цигикал Петро Олександрович;
- b) Серватюк Василь Миколайович;
- c) Піменов Василь Олександрович;
- d) Бляшенко Олег Олександрович.

2. Органами охорони державного кордону є:

- a) прикордонний загін, окремих контрольних-пропускних пунктів та авіаційна частина;
- b) прикордонний загін та авіаційна частина.
- c) прикордонний загін та окремих контрольних-пропускних пунктів.

3. Закон України «Про державну прикордонну службу» був прийнятий:

- a) у 2018 році;
- b) у 2017 році;
- c) у 2019 році.

4. Останні зміни у Закон України «Про розвідувальні органи» були внесені:

- a) у 2019 році;
- b) у 2018 році;
- c) у 2017 році;
- d) у 2016 році.

5. Щотакеспеціальнарозвідка?

- a) комплекс заходів і дій для добування, опрацювання і доведення розвідувальної інформації;
- b) комплекс заходів і дій для добування, опрацювання і доведення розвідувальної інформації в інтересах підготовки та ведення (підтримки) операцій, бойових і спеціальних дій з використанням визначених способів добування відомостей;
- c) комплекс заходів і дій для добування, опрацювання і доведення розвідувальної інформації в інтересах підготовки та ведення (підтримки) операцій, бойових і спеціальних дій з використанням визначених способів добування відомостей, у тому числі встановлення конфіденційного співробітництва з особами за добровільною згодою;
- d) комплекс заходів і дій.

6. ЩотакерозвідувальніорганиУкраїни?

- a) спеціально уповноважені законом органи;
- b) спеціально уповноважені законом органи на здійснення розвідувальної діяльності;
- c) спеціально уповноважені законом органи на здійснення розвідувальної діяльності. Розвідувальний орган України може функціонувати як самостійний державний орган, так і у складі центрального органу виконавчої влади.

7. Щотакерозвідувальнаінформація?

- a) усні та зафіксовані на матеріальних носіях (у тому числі у зразках виробів і речовин) відомості;
- b) усні та зафіксовані на матеріальних носіях (у тому числі у зразках виробів і речовин) відомості, які неможливо отримати офіційним шляхом;
- c) усні та зафіксовані на матеріальних носіях (у тому числі у зразках виробів і речовин) відомості, які неможливо отримати офіційним шляхом, про реальні та потенційні можливості, плани, наміри і дії іноземних держав, організацій та окремих осіб, що загрожують національним інтересам України;
- d) усні та зафіксовані на матеріальних носіях (у тому числі у зразках виробів і речовин) відомості, які неможливо отримати офіційним шляхом, про реальні та потенційні можливості, плани, наміри і дії іноземних держав, організацій та окремих осіб, що загрожують національним інтересам

України, а також про події і обставини, що стосуються національної безпеки і оборони.

8. Принципами діяльності Державної прикордонної служби України є:

- a) законність та позапартійність;
- b) законність, повага до прав людини та громадянина, позапартійність.
- с) законність, повага до прав людини та громадянина, позапартійність, поєднання гласних, негласних і конспіративних форм і методів діяльності;
- d) законність, повага до прав людини та громадянина, позапартійність, поєднання гласних, негласних і конспіративних форм і методів діяльності, єдиноначальність, колегіальність;

9. Що здійснює морська охорона Державної прикордонної служби України?

- a) охорону державного кордону на морі, річках, озерах та інших водоймах;
- b) охорону державного кордону на морі, річках, озерах та інших водоймах; контроль за плаванням і перебуванням українських та іноземних невійськових суден і військових кораблів у прилеглий зоні, територіальному морі та внутрішніх водах України;
- с) охорону державного кордону на морі, річках, озерах та інших водоймах; контроль за плаванням і перебуванням українських та іноземних невійськових суден і військових кораблів у прилеглий зоні, територіальному морі та внутрішніх водах України, заходженням іноземних невійськових суден і військових кораблів у внутрішні води і порти України та перебуванням у них; охорону суверенних прав України в її прилеглий зоні та виключній (морській) економічній зоні та контроль за реалізацією прав і виконанням зобов'язань у цих зонах інших держав, українських та іноземних юридичних і фізичних осіб, міжнародних організацій.

10. Що є органами забезпечення державної прикордонної служби?

- a) Органами забезпечення Державної прикордонної служби України є підприємства, установи, а також підрозділи технічного, матеріального, медичного та інших видів забезпечення її діяльності, які функціонують як самостійно, так і в складі відповідно центрального органу виконавчої влади;
- b) Органами забезпечення Державної прикордонної служби України є підприємства, установи, а також підрозділи технічного, матеріального, медичного та інших видів забезпечення її діяльності;
- с) Органами забезпечення Державної прикордонної служби України є підприємства, установи.

Бібліографічний список

до Т. 12

1. Про державну прикордонну службу. Закон України станом на 04.01.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/661-15>
2. Про державний кордон України. Закон України станом на 04.10.2018. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1777-12>.
3. Про національну безпеку. Закон України станом на 21.06.2018. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>
4. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб. Закон України станом на 27.02.2018. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1706-18>
5. Про оборону України. Закон України станом на 04.11.2018. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1932-12>
6. Про виключну (морську) економічну зону України. Закон України станом на 09.12.2012. URL: <https://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/162/95-%D0%B2%D1%80>
7. Про контр розвідувальну діяльність. Закон України станом на 05.01.2017. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/374-15>
8. Про прикордонний контроль. Закон України станом на 04.10.2018. URL: <https://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1710-17>
9. Про участь громадян в охороні громадського порядку і державного кордону. Закон України станом на 04.11.2018. URL: <https://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1835-14>
10. Про військовий обов'язок і військову службу. Закон України від 25.03.1992 р./ URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2232-12>
11. Питання адміністрації державної прикордонної служби. Указ Президента України станом на 18.04.2011. URL: <https://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/797/2003>
12. Про заходи щодо посилення контролю за діяльністю Збройних Сил України та інших військових формувань. Указ Президента України № 815/2010 від 13.08.2010 р./ URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/84/2015>
13. Про прикордонний режим. Положення, затверджене Постановою Кабінету Міністрів України № 1147 від 27.07.1998 р./ URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1147-98-%D0%BF>
14. Про затвердження Правил перетинання державного кордону громадянами України. Постанова Кабінету Міністрів України № 57 від 27.01.1995 р./ URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/57-95-%D0%BF>

ТЕМА 13. Спеціально уповноважені суб'єкти у сфері протидії корупції

Методичні поради щодо підготовки до даної теми

Розв'язання проблеми корупції є одним із пріоритетів для українського суспільства на сьогоднішньому етапі розвитку держави.

29 січня організація TransparencyInternational оприлюднила результати дослідження «Індекс сприйняття корупції-2018». Порівняно з попереднім роком, Україна покращила свої результати – 32 бали та 120-е місце серед 180 країн (2017 рік – 30 балів, 130-е місце).

В Україні окремими повноваженнями щодо формування та реалізації антикорупційної політики наділені кілька інституцій, серед яких - Національний антикорупційний комітет, Міністерство юстиції України, Урядовий уповноважений з питань антикорупційної політики.

У результаті вивчення вказаної теми здобувачі вищої освіти набудуть знання про систему, структуру та повноваження суб'єктів, а саме: органів прокуратури та Національної поліції в частині протидії корупції, а також відносно нещодавно створених Національного антикорупційного бюро України та Національного агентства з питань запобігання корупції.

Особлива увага приділятиметься засвоєнню курсантами інструментів із запобігання корупційним та пов'язаним з корупцією правопорушенням.

Знання курсантами правових та організаційних засад запобігання корупції в Україні, змісту та порядку застосування превентивних антикорупційних механізмів, способів усунення наслідків корупційних правопорушень становить важливе значення для підготовки високо кваліфікованих поліцейських.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1. Заповніть порівняльну таблицю.

Основні завдання Національного антикорупційного бюро	Повноваження Урядового уповноваженого з питань антикорупційної політики.	Основні права Національного антикорупційного бюро

2. Складіть схему за однією з обраних тем:

1. Загальна структура та чисельність Національного антикорупційного бюро.

2. Напрямки діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції.

3. Взаємодія Національної поліції та органів, уповноважених на боротьбу із корупцією.

3. Здійсніть підбір джерел наукової та навчальної літератури з цієї теми, які вийшли протягом останніх 3-х років (не менше 5-ти джерел).

4. Підготуйте тестові завдання з даної теми (не менше 5 запитань).

ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

1. Підготувати на вибір реферат, презентацію, есе чи наукові тези доповіді за однією з рекомендованих тем. Тема для написання есе та наукових тез доповідей додатково узгоджується з викладачем.

Рекомендовані теми:

1. Основні завдання, функції та повноваження та напрямки діяльності Національного агентства з питань запобігання корупції;
2. Основні завдання, функції та повноваження та напрямки діяльності Національного антикорупційного бюро.
3. Правові та організаційні засади функціонування системи запобігання корупції в Україні.
4. Основні завдання, функції та повноваження та напрямки діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури.
5. Права та обов'язки Спеціалізованої антикорупційної прокуратури.
6. Криміналізація корупції України. Історія.
7. Основні терміни у сфері корупції, згідно українського законодавства.
8. Повноваження голови Національного агентства з питань запобігання корупції.
9. Повноваження директора Національного антикорупційного бюро.
10. Права та обов'язки Національного антикорупційного бюро.
11. Спеціалізована антикорупційна прокуратура в системі прокуратури України.
12. Особливості організації і діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури.

2. Підготуйте кросворд з даної теми.

2. Вирішити тестові завдання:

1. Система прокуратури України становить:

- a) Генеральна прокуратура, регіональні прокуратури;
- b) Генеральна прокуратура, регіональні прокуратури, місцеві прокуратури;
- c) Генеральна прокуратура, регіональні прокуратури, місцеві прокуратури, військові прокуратури;

d) Генеральна прокуратура, регіональні прокуратури, місцеві прокуратури, військові прокуратури, Спеціалізована антикорупційна прокуратура.

2. Чим гарантується незалежність НАБУ?

- a) особливим порядком конкурсного відбору Директора Національного бюро та вичерпним переліком підстав припинення повноважень Директора Національного бюро, які визначені цим Законом;
- b) конкурсними засадами відбору інших працівників Національного бюро, їх особливим правовим та соціальним захистом, належними умовами оплати праці; установленим законом порядком фінансування та матеріально-технічного забезпечення Національного бюро;
- c) визначеними законом засобами забезпечення особистої безпеки працівників Національного бюро, їх близьких родичів, майна;
- d) усимвищезазначеним.

3. Керівництво НАБУ здійснює:

- a) директор;
- b) начальник;
- c) завідувач;
- d) виконуючий обов'язки.

4. На який строк призначається директор НАБУ?

- a) 3 роки;
- b) 5 років;
- c) 7 років;
- d) 9 років.

5. Призначення директора НАБУ здійснює комісія, до складу якої входять:

- a) три особи, яких визначає Президент України;
- b) три особи, яких визначає Кабінет Міністрів України;
- c) три особи, яких визначає Верховна Рада України;
- d) усі вищеперераховані.

6. Призначення прокурорів Спеціалізованої антикорупційної прокуратури здійснюється:

- a) керівником Спеціалізованої антикорупційної прокуратури за результатами відкритого конкурсу;
- b) Генеральним прокурором України;
- c) Міністром внутрішніх справ;
- d) Президентом України.

7. Організація та проведення конкурсу на посади прокурорів САП здійснюються конкурсною комісією, до складу якої входять:

- а) чотири особи, визначені Радою прокурорів України; сім осіб, визначених Верховною Радою України;
- б) три, визначені Радою прокурорів України; три осіб, визначених Верховною Радою України;
- с) чотири особи, визначені Радою прокурорів України; вісім осіб, визначених Верховною Радою України;
- д) дві особи, визначені Радою прокурорів України; сім осіб, визначених Верховною Радою України;

8. Чи є керівник Спеціалізованої антикорупційної прокуратури заступником Генерального прокурора України?

- а) так;
- б) ні;
- с) за особистим рішенням Генерального прокурора.

9. Чи проводить Національне агентство з питань запобігання корупції аналіз стану запобігання та протидії корупції в Україні?

- а) так;
- б) ні;
- с) за дорученням Президента України.

10. Національне агентство, у межах, визначених цим та іншими законами, є відповідальним і підконтрольним:

- а) відповідальним перед Верховною Радою України і підконтрольним їй та підзвітний Кабінету Міністрів України;
- б) відповідальним перед Президентом і підконтрольним йому та підзвітний Кабінету Міністрів України;
- с) відповідальним перед Генеральним прокурором і підконтрольним йому та підзвітний Кабінету Міністрів України;

Бібліографічний список

до Т. 13

1. Про вищий антикорупційний суд. Закон України від 07.06.2018 р./ URL: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/2447-19>
2. Про запобігання корупції. Закон України від 14.10.2014 р./ URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
3. Про державну службу. Закон України від 10.12.2015 р./ URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
4. Про Національне антикорупційне бюро. Закон України станом на 28.08.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1698-18>

5. Про внесення змін до Закону України "Про прокуратуру" щодо забезпечення прозорості в організації діяльності Спеціалізованої антикорупційної прокуратури з метою виконання рекомендацій Міжнародного валютного фонду. Закон України від 18.02.2016 р. / URL:<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1020-19>
6. Про запобігання корупції. Закон України від 14.10.2014 р. / URL:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1700-18>
7. Про державну службу. Закон України від 10.12.2015 р. / URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/889-19>
8. Про державне бюро розслідувань. Закон України від 05.01.2017 р. / URL:<http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/794-19>
9. Про Дисциплінарний статут органів внутрішніх справ України. Закон України від 22.02.2006 р. / URL:<http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3460-15>
10. Про затвердження Дисциплінарного статуту прокуратури України. Постанова Верховної Ради України № 1796-ХІІ від 06.11.1991 р. / URL:<http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1796-12>

